

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24.—	celo leto	K 22.—
pol leta	12.—	pol leta	11.—
četrt leta	6.—	četrt leta	5.50
na mesec	2.—	na mesec	1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeve ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25.—	celo leto	K 28.—
pol leta	13.—	pol leta	11.—
četrt leta	6.50	četrt leta	5.50
na mesec	2.30	na mesec	1.90

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravništvo: Knafljeve ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Obsodba barona Schwarza.

C. kr. državno sodišče na Dunaju je pod predsedstvom dr. plem. Grabmayerja z razsodbo z dne 22. oktobra 1908 št. 420 razsodilo, da je c. kr. deželna vlada kranjska s svojo odločbo z dne 18. februarja 1908 št. 3488, s katero je pri zadnjih deželno-zbornih volitvah uvrstila 32 kmet-skih volilcev med mestne volilce v kamniško - radovljisko - tržiški skupini, prelomila postavbo.

Kakor znano, je pri zadnjih deželno-zbornih volitvah postavila vlada v zvezi s klerikalci in nemškutarji proti narodno - naprednemu kandidatu dr. Vilfanu svojega posebne-ga kandidata v osebi takratnega radovljiskega okrajnega glavarja De-tele. Za tega svojega kandidata je šla vlada v boj z vsemi sredstvi in je na način, ki ga je c. kr. državno so-dišče spoznalo za kršenje postavbe, pomnožila število klerikalno - vlad-no - nemškutarskih volilcev s tem, da je priznala v Kamniku 32 kmet-skim volilecem volilno pravico v me-stni skupini.

Sicer je vladno - klerikalno-nemškutarski kandidat vzle temu kršenju postavbe propadel, ali stvar je načeloma in praktično tako velike važnosti, da je bilo v obnem javnem interesu in s posebnim ozirom na različna druga mesta in trge po-trebno, gnati stvar do zadnje instan-ee in provocirati razsodbo c. kr. dr-žavnega sodišča.

Dejanski stanje.

Ko je deželna vlada lani razpi-sala splošne deželno-zborske volitve, je županstvo mestne občine kamni-ske sestavilo dva volilna imenika za deželno-zborske volitve. Eden je ob-segal imena kamniških meščanov opravičenih voliti v mestni skupini, drugi pa imena volilcev, ki sicer spa-dajo k politični občini Kamnik, ven-dar niso meščani in stanujejo v okoliških vaseh ter bi torej morali voliti v skupini kmetijskih občin.

Proti tej razvrstitvi volilcev v dve skupini se ni vložila nobena pri-tožba, zlasti ne od nobenega volilca iz kmetijske skupine, ki so na ta na-čin molče odobrili sestavo volilnega imenika.

Vložila pa se je reklamacija od volilca v mestni skupini Valentina Benkovića, ki je reklamiral skoraj vse volilce, ki so bili vpisani v ime-niku volilcev za kmetijsko skupino,

ter zahteval, da se uvrstijo v volilni imenik za mestno skupino.

Volilec v mestni skupini Blaž Logar je pa vložil ugovor zoper vpis volilca Ivana Ekslerja iz Zaprice v imenik mestnih volilcev, češ, da spa-da v imenik kmetijskih volilcev.

Na to je c. kr. okrajno glav-arstvo v Kamniku z razsodbama z dne 9. februarja 1908 št. 2892 odločilo, da je vse volilce, ki so vpisani v ime-niku volilcev za kmetijsko volilno okraj, vpisati v volilni imenik volil-nega razreda »Mesta in trgi«. Zadnji imenik se je pomnožil vsled te raz-sodbe za 32 volilcev.

Ta razsodba si je vzela za podla-v prvo vrsto neko pritožbo Franceta Dorniga v Zaprice št. 11 in drugov, katera pritožba pa ni bila nikdar vložena pri mestni občini kamniški. Po § 25. deželno-zborskega volilnega reda, pa bi se morala pri županu vlo-žiti, sicer ne more veljati za zakonit ugovor zoper volilni imenik. S spre-jetjem te pritožbe je torej okrajno glav-arstvo prelomilo postavbo.

Radi doslednosti je okrajno gla-varstvo se ve zavrnilo tudi prej na-vedeno reklamacijo Blaža Logarja.

Zoper razsodbo c. kr. okrajnega glav-arstva v Kamniku sta se prito-žila kamniški župan in Blaž Logar na e. kr. deželno predststvo kranj-sko, ki je z razsodbo de intim. 18. februarja 1908 št. 3488 razsodbo okrajnega glav-arstva v polnem ob-segu potrdilo iz nagibov I. instance in iz daljših razlogov oziroma odbi-lo pritožbo mestne občine in priziv Blaža Logarja.

Volilni imenik, ki ga je sestavil mestni župan za razred »kmetijske ob-čine« je bil s tem v svoji celoti raz-veljavljen in je nehal obstati.

Ker je ta razsodba c. kr. deželne vlade protizakonita in so se z njo kršile ustavno zagotovljene politične pravice kamniških meščanov volil-cev za kranjski deželni zbor, sta me-stna občina kamniška in volilec Blaž Logar vložila

pritožbo na c. kr. državno sodišče

v pritožbi je rečeno, da potrjuje razsodba deželne vlade, da volijo na Kranjskem v deželni zbor v volilnem okraju mest in trgov praviloma kra-ji, navedeni v § 3. deželno-zborskega volilnega reda, ne pa občine enakega imena, toda za Kamnik konstatuje razsodba deželne vlade: »izjemo, ki naj bo, opravičena po skupnosti in-tereso« okoliških kmetov in kamni-ških meščanov, po neposredni stavb-

ni zvezi mesta Kamnik z občinskimi deli Fužine, Kosiše, Ravne Perovo, Zale in Zaprice in dosedanji 25letni praksi. Pritožba pravi, da so vsi ti trije razlogi nevzdržljivi in uteme-ljuje to tako-le: Zakonodajalec je pripoznal posebne t. j. meščanske in-terese kamniških meščanov in radi tega je uvrstil mesto Kamnik v § 3. l. c. med ona mesta in trge, ki volijo posebne poslance mest in trgov.

Prebivalci vprašljivih okoliških vasij imajo vse druge, namreč agrar-ne gospodarske in stanovske težnje.

Kdor je v razsodbi c. kr. okraj-nega glav-arstva in c. kr. deželne vla-de zapisal stavek, da so vsi Kosiše, Ravne, Zale, Zaprice in Perovo z me-stom Kamnikom stavbeno zvezane, ta ali ne pozna Kamnika ali pa je zapisal vedoma gorostasno neresnico. Fužine tu ne pridejo v poštev, ker so njih volilcev ni ločilo iz meščanskih volilcev za deželni zbor.

En sam pogled v zemljiško-knjižno mapo že kaže, da je naponi-nana »stavbena zveza« gola izmišljoti-na in leksikon občin za Kranjsko izdelan po rezultatih popisa ljudstva dne 31. decembra 1900 in izdan od e. kr. centralne statistične komisije, je zanesljiva priča za to, da obstoji Kamnik iz Mesta, ter predmestij Graben, Podgoro, Sutna in Novi trg, nasprotno so pa ostali deli politične občine Kamniške vasi in sicer so sledeči kraji vsak zase svoja posebna vas: Kosiše, Ravne, Zale, Zaprice in Perovo.

Kosiše in Ravne tvorita tudi še svojo posebno katastralno občino Kosiše.

V Kamniku obstoječa »Meščan-ska korporacija«, ki oskrbuje mili-jonsko premoženje, katero je pred ustanovitvijo politične občine kamniške bilo v upravi mesta Kamnik, je zgodovinski dokaz za to, da k me-stu Kamnik pač pripadajo predmest-ja Graben, Podgoro, Novi trg in Sutna, ker le to se nahajajo hiše, ko-jih posestniki so solastniki premo-ženja »Meščanske korporacije«, kakor je vse to razvidno iz javne zem-ljiške knjige. Posestnikov v prej na-štetih vaseh: Kosiše, Ravne, Zale, Zaprice in Perovo pa ni noben so-lastnik premoženja »Meščanske kor-poracije«. Dosedanja 25letna praksa, ki je dopuščala okoliške va-sčane k volitvi v mestni skupini, ne more odločevati, kajti merodajen je le zakon. Dolgoletna krivica ne more postati politična pravica. Javno pra-

vo ne pozna pridobitve političnih pravic potom priposestovanja.

Izpodbijana razsodba je končno protizakonita tudi v tem obziru, da je potrdila razsodbo c. kr. okrajnega glav-arstva, ki je vsled tamkaj vlo-žene pritožbe Franceta Dorniga in drugov ex offi v smislu § 25. l. c. prepisalo volilce iz imenika kmet-skih volilcev v onega mest. volilcev za dež. zbor. Zoper volilni imenik je dovoljena le reklamacija v smislu § 25. l. c., katero je vložiti pri županu. Tako prepisovanje vseh volilcev iz enega imenika v drugega presega daleč pravico do uradnih popravkov v volilnem imeniku, katero ima po § 25. zad. odst. l. c. c. kr. okrajno glav-arstvo.

Z ozirom na to je pritožba pred-lagala: C. kr. državno sodišče blago-voli razsoditi, da v imenik volilcev za deželni zbor kranjski v mestni skupini Tržič - Radovljica - Kam-nik ni vpisati volilcev vasij Kosiše, Ravne, Zale, Zaprice in Perovo, ki so sicer deli krajeve občine kamni-ske, nikakor pa ne deli mesta Kam-nik.

Vlada se brani.

Vlada je svoje nezakonito postopanje branila v posebnem protispisu z veliko zvižanostjo. Tam je rečeno, da vprašanje, je li volijo v deželno-zborskem razredu mest in trgov na Kranjskem samo v § 3. dež. volilnega zakona navedeni kraji ali pa zadev-ne selske občine, se po besedilu kranjskega deželno-zborskega reda z dne 5. novembra 1898 d. z. št. 40 sa-mem ne da rešiti na način, ki bi po-polnoma zadovoljeval pravno pre-pričanje. Dočim se namreč v §§ 3., 4. in 20. dež. volilnega reda in v § 3. dež. reda govori o »mestih in tr-gih« oziroma o krajih in ne o selskih občinah, pripoveduje § 9. de. volil-nega reda v svojem 2. odstavku o občinah, ki so v volilni razred »mest in trgov« uvrščene, — to je nesklad-nost, ki morda na prvi pogled moti tembolj, ker je tudi v § 3. dež. reda v nasprotju z mesti in trgi govor le o ostalih občinah vojvodine kranj-ske.

Prevelike važnosti pa se temu, gotovo nesrečno izvoljenemu izrazu »občine« v imenovanih postavnih določbah ne more pripisovati. Kar zadeva zlasti § 9. odstavek 2. dež. v. r., ki je prišel v njo po noveli iz leta 1898., si je treba predočevati, da ta novela, kakor se iz zadevnih deželno-zborskih razprav jasno razvidi, ni

zasledovala drugega smotra, nego ustanoviti namesto prejšnjega po-srednega volilnega načina v volil-nem razredu kmetijskih občin nepo-sredni volilni način. Kake druge iz-premembe, zlasti izpremembe do le-ta 1898. veljavne volilne pravice mest zakonodajalec ni nameraval, ker bi bil sicer brez dvojbe besedilo §§ 3., 4. in 20. dež. v. r. izpremenil in v njem golo menovnje mestnih vo-lilnih krajev dopolnil s pristavkom besede »mestna oziroma tržka obči-na« in namesto opetovanega izraza »kraj« izbral izraz »selske občine«, ki je na različnih mestih te postavbe (§ 20. odstavek 4. itd.) uporabljen, kjer gre za volilni razred kmetijskih občin.

V pričo taki neskladnosti je k re-ševanju predmetnega vprašanja pri-tegniti ratio legio in iz nje izišlo prakso kot važna interpretacijska faktorja.

*Misel zakona je brezdvombno to, ustreči načelu interesnega zastop-stva in ločiti tedaj mestno, pod dru-gimi življenjskimi pogoji in kultur-nimi potrebščinami živeče prebiva-lstvo pri izvrševanju najodličnejše ustavne pravice od kmetijskih kro-gov. — To načelo bi postalo po vsem iluzorično, ako bi se volilna pravica mest ne izvrševala od volilcev mest in trgov, marveč od volilcev dotič-nih občin in ako bi bilo v posamez-nih, zadevnih, čez širno kmetstvo oko-lico raztegnjenih mestnih oziroma tržnih občinah mogoče majorizi-ranje mestnih volilcev po kmetiskem prebivalstvu.

Duhu zakona ustreza sedanja praksa, ki se da nastopno označiti:

Kot pravilo velja, da je v me-stne volilne okraje uvrščeno — le v volilnem redu imenovano mesto ozi-roma trg, ne pa cela občina. Cela ob-čina pripada mestnemu volilnemu okraju samo tam, kjer se teritorialno krije z mestom ali trgov v volil-nem redu imenovanim; kjer pa tega ni, pripadajo občinski deli izvan me-sta ali trga dotičnemu kmetiskemu volilnemu okraju.

To pravilo pa ima na Kranj-skem v treh mestnih volilnih okra-jih (Idrija, Kamnik in Metlika) svo-jo izjemo. S temi mesti namreč volijo tudi nekateri zunaj pravega ob-mestja ležeči občinski deli, očitno radi tega, ker se njihovi interesi pri-blizujejo mestnim in so celo tako istovrstni, da se lahko govori o in-terezni skupnosti in torej tudi o pravi-

LISTEK.

Izplačal jo je.

Juraj Lubič.

Ako si more človek pomagati v vsakem slučaju tega nerodnega življenja, je to gotovo zelo prijetno in koristno. Pavel Godec je bil tak sre-čen človek. Ne le, da ga je Bog ob-daril z vsem, kar stori človeka na zunanje priljubljenega, tudi lastno-sti mu je dodal v obilici takih, da je Godec prav dobro izhajal v boju za življenje. Brez njega ni bilo niker nič, bil je alfa in omega vsakega za-bavnega podjetja; saj je imel vodilno vlogo v malem krogu svojih pajda-šev »umetnikov«, ki so imeli vse go-dove v malem mestecu, vse veselice, jubileje in druge enake dogodke skrbno zabilježene, ali se je potem šlo za imenitno osebo okrajnega gla-varja ali pa za neznatno osebo žu-panovega hlapca — pijače je bilo ob vsaki priliki nekaj, tukaj več, tam manj, toda pilo se je le in to je bila glavna stvar. Kolo se mora mazati, da teče, muzikant pa mora zalivati, da se mu grlo ne zasuš. To je pravi-lo, ki obstoja od pamtiveka in ki bo veljalo do tedaj, ko nas bo vabila večna trobenta zadnjemu ljudskemu

shodu. In ravno naš Godec se je stro-go držal tega pravila, češ, ali pošte-no, ali pa nič.

V svojem mizniku je imel Godec staro pratiko, ki jo je prebiral vsak dan, boječ se, da bi mu kak kozarec vina tako po neumnosti ne odšel. Bi-lo je pa toliko rdečih črt in znamenj v tej pratiki, da se je samo on na to zpoznan. Potem se nikarte čuditi, da je bil Godec tako zaposlen, da mu za druge reči ni preostajalo časa. Ako ni imel umetniškega posla, sta mu pa opica ali maček delala dovolj ne-prilik. Tedaj pa je taval z uniform-sko čepico, ki mu je slonela le na desnem, vsled tega že prav zverže-nim uhlju, z izbuljenimi očmi in čud-no oteklim modrikastim nosom po mestu.

»Aha!« so dejali ljudje: »Ta je imel pa večeraj zopet svoj dan.«

Vesel pa je bil Godec svojega poklica in ponosen nanj, to pa tem-bolj, ker je, Bog ve, po kateri poti prišel celo do atributa »kapelnik«. Za to pa je moral tudi znati »reprezentovati« in to mu ni bilo težko. Kot prototip starokopitnega malomestne-ga muzikanta je ob umestnih prilikah znal zbijati zgoče dovtepe, on je celo verze stresal z rokava in jih ta-koj vglasbil ter s tem svoje verne po-slušalce naravnost panal. Še sedaj kroži nekoliko njegovih »pesmic« v nižjih slojih po mestu, toda dnevne

svitlobe ne prenašajo, za to ž njimi ne moremo postreči. To pa lahko po-vemo, da so kar »za počte«.

Do navadnega dela Godec ni imel zmisla; bilo je nasproti njego-vim umetniškimi idealom preveč prozaično. Ti ideali pa so bili seveda umerjeni po njegovi pomanjkljivi naobrazbi spojeni s šepavo naravno nadarjenostjo.

Vsako leto komaj enkrat dobro osnažen krilorog, ki je nosil na svo-jem telesu razne znake vročih bojev za umetniško čast, je bil njegov ljub-ljenec, njegov zaklad, njegov Bog. Zasluzil pa je vse spoštovanje kot starina. Pravijo, da se je še Godec prastari oče nanj učil trobiti.

Kadar je naš Pavel trobil, tedaj ga je bilo lepo videti. Rdeča lica so se mu debelo napihnila, izbuljene svoje oči pa je pošiljal nekam v ne-pregledne višave, da je izgledal kakor zamaknen svetnik. Glasovi, ki so se vili iz instrumenta, so bili taki, da bi bili obudili mrtvece iz večnega spanja in bi celo jeriška trobenta svojemu tekmeču morala prepustiti prednost. Tisti, ki so imeli v muzi-kalnem oziru kosmata ušesa, so ob tem same slasti požirali sline in so se topili v neznanski lepoti umetni-škega proizvajanja posebno tedaj, ako se je glas med dolgo potjo mlin-čenega roga sam s seboj skregal in je mesto visokega tona zapustil svoje

zvito skrivališče želodec in jetra pre-tresujoč »kikser«.

»Oh, ta zna!« so se čudili: »kje se je neki tako lepo naučil!« in ka-pelniku Godecu se je taka zaslužena pohvala prav prilagala.

Predpust je bil navadno tisti čas, ko umetnik Godec ni in ni mo-gel priti do pravega počitka. Moj Bog, ljudje se ženijo, radi plešejo in znajo je, da ob pričetku človek ne misli, pozneje pa pozabi na konec. In kdo je še videl kako ženitovanje, kako plesno veselico brez godbe! Se nikdo. Kjer ni godbe, tam ni vese-lja, kjer ni veselja, tam ni življenja, torej je godba življenje. Za tako živ-ljenje pa je moral skrbeti edinole naš Godec, i, kako ne, saj je bil ven-dar nenadomestljiv in bi bila kapela brez njegovega kriloroga višek prave mačje godbe. Godec je torej tro-bil po noči in po dnevi, po dnevi in ponoči, zato je prišel večkrat šele čez par dni domov, izmučen, izdelan, kakor poštno kljuse.

Njegovi dosmrtni družici pa to nikakor ni bilo po godu. Bila je mačje navri. Igrala, prilizovala, dobrikala bi se bila rada svojemu možu, pa kaj, ko je bila vedno le godba prva, ona pa ni mogla nikdar priti na vrsto. Z dobra ni bilo pri-možn ničesar doseči, to je dobro ve-dela, zato je že bila opustila vse ublaževalne poskuse. Pokazala je to-

rej svoje krempeljce, kadarkoli jih je mogla. Ker je pa bil naš Godec, ka-dar je domov priromal, izredno »du-hovit«, je morala uboga mučenica v prepiru, ki je vsled tega redno na-stal, podleči. To jo je bolelo. Čakaj, si je mislila, te bom že enkrat izpla-čala. Godec ni imel daru potrpljenja. Nikdar ni mogel pričakati, da mu je v noči trkajočemu na vežna vrata prišla ženica odpret, in naj je še ta-ko hitela. Godrnjal je, preklinjal in z nogami teptal po tlaku, da je vse sosedo zbudil. Tukaj, je dejala God-čevka, se bo mogoče vsaj malo ma-ševati in maščevanje, oh, kako je to sladko!

Ni ji bilo treba dolgo čakati. Ze prihodnji teden je sladko ginjeni Godec na pol zmrznjen ob tretji uri v noči ropotal na vežne duri nestrpnno kličeč svojo ženo, da mu hitro odpre.

Žena se dolgo časa ni hotela ni-ti oglasiti. Ko pa je Godec tako pri-šel lomastiti, da se je hiša stresala, je prišla do besede.

»Kjer si bil do sedaj, butara pi-jana«, dejala je prav jezno: »Tja pojdi nazaj! Jaz se zaradi tebe ne bom prehlajala.«

Tristo Matičkov, takega tona pa Godec še ni bil slišal iz ust svoje že-ne. To ga je tako osupnilo, da se je stresnil in se je svoje žene skoro zbal.

ei do skupnega zastopstva v dežel- nem zboru. Take izjeme morajo ob- stati pred duhom zakona in imajo svojo oporo v dolgoletni skušnji ter v zadevnih verificiranih sklepih kranjskega deželnega zbora.

Dočim stoje v drugih mestnih volilnih okrajih, kojih okoliš se ne krije z občinskimi ozemljem, kakor na primer v Postojni, Krškem itd. maloštevilnim, tudi lokalno strogo ločenim mestnim volilem nasproti njih število daleč presegajoči kmet- ski volilec, se kaže, da v Idriji, Kam- niku in Metliki s pravimi meščan- skimi volilec soveleči kraji po svo- jem številu prvim nasproti sploh ne pridejo v poštev, pač pa da stanujejo ti nemestni volilec v neposredni bli- žini in imajo z njimi enakovrstne in- terese, iz katerih se je izjemna prak- sa izcimila.

Kar še posebno predležiti slučaj kamniške mestne volilne pravice za- deva, bodi omenjeno, da obstoji obči- na Kamnik, kakor je to tudi iz raz- sodbe državnega sodišča z dne 8. ju- lija 1902 št. 215 d. s. razvideti iz sle- dečih delov:

A. iz mesta Kamnik, obstoječe- ga iz mesta in predmestij Sutna, No- vi trg, Podgoro in Graben;

B. iz neposredno na obmestje mejnih krajev: Fužine, Kosiše, Ravne, Perovo, Žale in Zaprice.

Od l. 1883. volila je cela obči- na Kamnik, torej ne samo mesto Kamnik s predmestji, v mestnem deželnozborskem volilnem okraju. Šele pri zadnji deželnozborski volit- vi je poskusilo mestno županstvo to dobro utemeljeno in neizpodbijano prakso prelomiti s tem, da je pred- ložilo za občino Kamnik imenik mestnih volilcev in poseben imenik kmetijskih volilcev. Pri tem se pa žu- panstvo ni ravno držalo čiste ločitve med mestom s predmestji in ostalinimi občinskimi deli, marveč sprejelo je med mestne volilce tudi volilce iz Fužin, čeprav ne pripade tale kraj k pravemu obmestju.

To postopanje glede Fužin je po vsem opravičeno, kajti Fužine sledi neposredno za Grabnom, njih prebi- valstvo ima z onim mesto Kamnik čisto enake življenske pogoje in in- terese. Enako pravico si pa smejo pri- svajati tudi ostali zgoraj imenovani kraji oziroma občinski deli, kajti tu- di oni mejijo — deloma z mestom stavbeno zvezani (Zaprice) — ne- posredno na mesto in njih prebiva- lstvo živi pod popolnoma enakimi po- goji, kakor ono mesta oziroma pred- mestij.

Odločba okrajnega glavarstva z dne 9. februarja 1908 št. 2892 in im- plicite odločba deželne vlade z dne 16. februarja 1908 št. 71/prs. se iz- podbija zlasti tudi iz razloga, da je prvimenovana odločba bila izšla vsled reklamacije Franceta Dornika in da ta reklamacija ni bila v smislu § 25. odst. 1. dež. v. r. pri občinskem uradu vložena, marveč neposredno pri okrajnem glavarstvu.

Ne glede na to, da je bilo okraj- no glavarstvo brez dvojbe opraviče- no, Dornikovo vlogo smatrati za nad- zorovalno pritožbo in jo rešiti in ne glede na to, da je okrajno glavarstvo imelo pravico že na podlagi § 25. zad. odst. dež. v. r. o Dornikovem zahtevku odločevati, dala so glavar- ju tudi ostale, pravični potom vlo- žene reklamacije zakonit povod k iz- podbijani odločbi.

Če se napoled pritožniki za ute- meljevanje svojega stališča sklicuje- jo še na tako zvano »meščansko kor- poracijo« oziroma hočejo pripadanje k nji spraviti v gotovo zvezo z me- stno volilno pravico, se to skliceva- nje nikakor ne more imenovati sre- čnim.

»Ne bodi vendar neumna, Kat- ka«, je moledeval v mehkem tonu: »Zunaj je tako mrzlo, pa zaspan sem.«

Nič odgovora.

Hudiman, kaj bo to.

»Katka — Katka! Saj veš, da te imam rad«, je mlo prosil. »Odpri, odpri, da ne zbolim, saj poznaš moje naturo.«

V hiši se ni nič ganilo.

Za obupati! Kaj pa je vendar šinilo v mojo staro, da je danes ta- ka! Če jo pa niso sosede našuntale. Čakaj no, poskusim na drug način.

Pri večnih vratih je bilo malo okence. V to je vtaknil Godec svojo glavo in je na pol glasno zaklical:

»Katka! — Katka!«

Nič odgovora.

»Katka! — Ali slišiš!«

Iz pritlične sobe je prišel odlo- čen ženski glas:

»Sem, ti že povedala!«

»Ali Katka! Poslušaj me ven- dar — en goldinar ti dam, samo hi- tro odpri —«

En goldinar, si je mislila. God- čevka, ha, to pa ni kar tako. Godec v denarnih stvareh ni bil preveč rado- daren. To je čutila njegova žena, ki je morala za vsak vinar posebe ber- čiti in ga navadno ni imela okrogle- ga v žepu. En goldinar! Ta obljuba jo je sladko iznenadila. Pozabila je na svoj maščevalni sklep. Nekaj ča-

nim. Meščan. korporacija je namreč dejanski takozvano razredno premo- ženje, kojega niso morda vsi hišni posestniki mesta Kamnik in njego- vih predmestij deležni, marveč samo gotovo določeno število posestnikov, takozvanih korporacijsko upraviče- nih hiš. Ako bi se pustilo posestnike korporacijsko neopravičenih hiš ob- strani, bi se od županstva predloženi imenik mestnih volilcev zelo znatno znižal. V tem razumevanju duha za- kona in pri naslombi na več kot 25- letno, neizpodbijano prakso je dežel- na vlada tudi v dveh drugih mestno volilno pravico zadevajajočih rekla- macijskih slučajih (Vrhnik in Lož) odločila.

Javna razprava.

Pri javni ustni razpravi je za- stopnik pritožbe pobijal interesno skupnost mesta Kamnik z njenimi predkrajji; tudi stavbena zveza obsto- ji le pri Fužinah.

Protizakonita praksa ne more povzročiti pripisovanja volilne pravice že zaradi tega ne, ker pri- stoječa volilna pravica osebam, ne pa hišam, volilna pravica na novo do- rasle generacije ni mogla zastarati. Poudarjal je na to, da je izpodbijana odločba izšla vsled mnogoterne na- pačne reklamacije; zlasti je mogla vložiti reklamacijo po judikaturi dr- žavnega sodišča samo proti posame- znim osebam in ne proti celotni volil- ni skupini.

Zastopnik e. kr. notranjega mi- nistrstva je najprej natančno raz- pravljjal, da je najti v besedilu dež. volilnega reda in deželnega reda do- kazov za razumevanje zadevnih mest v ožjem in širjem pomenu; praksa je torej iskala svoje navodilo zunaj za- konovega besedila v načelu interes- nega zastopstva in sporne mestne ob- čine združevala ali ločevala, kakor se je pač enakost interesov raztego- vala na mesto ožjega ali širjega po- mena. V Kamniku pa ne obstoji ne samo med mestom in predkrajem Fužine, kakor pravi pritožba, ampak med mestom in vsemi predkrajji odločna interesna istovetnost.

Da stoje hiše meščanske korpo- racije v mestu v pravem pomenu, ne dokazuje proti istemu ničesar, kajti korporacija obsega le gotove hiše mesta brez prostorne omejitve. For- malnih napak pri reklamacijskih od- ločbah ni; kajti ne glede na Dorniko- vo reklamacijo so bile tudi po obli- ki pravilne reklamacije predložene in okrajno glavarstvo je vrhu tega bilo opravičeno uradoma postopati, ker temu ni nobene meje po števil- kah.

Zastopnik pritožbe zanika v re- pliki dvomljivost besedila dež. volil- nega reda. Deželni volilni red govori v občinah pri določbi mej za mest- ne volilne okraje, ampak pri naroči- lu občinam, da predložijo volilne ime- nike itd. Občina kamniška, mora dva volilna imenika predložiti, to veli dež. volilni red in ničesar več.

Razsodba drž. sodišča.

Vsa rabulistika ni dež. vladi ni- česar pomagala. C. kr. državno sodi- šče je izreklo, da je deželna vlada prelomila postavbo s tem, da je kmet- ske volilce iz zgoraj navedenih vasi, pripadajočih politični občni kamni- ški, uvrstila med mestne volilce. Svoje razsodbo je e. kr. državno so- dišče utemeljilo z naslednjimi raz- logi:

O priliki zadnje deželnozborske volitve v vojvodini kranjski je e. kr. okrajno glavarstvo v Kamniku dne 9. februarja 1908 št. 2892 odločilo, da so v mestnem deželnozborskem volilnem okraju: Tržič, Radovljica in Kamnik k volitvi opravičeni ne sa-

mo volilni opravičenci mesta Kam- nik, ampak vsi opravičenci selske občine (Ortsgemeinde) Kamnik, to- rej tudi volilni opravičenci k tej ob- čini pripadajočih vasi: Kosiše, Rav- ne, Žale, Zaprice in Perovo, da je torej napraviti samo en, vse volilne opravičence selske občine Kamnik obsegajoči imenik. Obenem je že vsled tega odbilo reklamacijo Blaža Logarja radi prepisa Ivana Exlerja, iz mestnega volilnega imenika v imenik kmetijskih volilcev iz razloga, da v selski občini Kamnik imenika volilcev kmetijskih občin sploh ni in da so vsi volilni opravičenci opravi- čeni k volitvi v razredu mestnih vo- lilcev. To odločbo je deželna vlada dne 18. februarja 1908 št. 3488 pot- dila. Proti tej odločbi sta krajevna občina Kamnik in Blaž Logar sub praes. 3. marca 1908 št. 118 vložila pritožbo pri e. kr. državnem sodi- šču. K pritožbi pa je legitimovan — le Blaž Logar kot volilec v mestu Kamnik, ne pa tudi občina Kamnik, ker ona sama v tem mestnem volil- nem okraju ni upravičena k volitvi.

Odločba o pritožbi Blaža Logar- ja je odvisna od tega, je li so po v vojvodini kranjski veljavnem volil- nem redu v mestnem volilnem okra- ju Tržič, Radovljica, Kamnik k volit- vi opravičeni samo volilci mesta Kamnik ali pa vsi volilci cele občine Kamnik, brez razlike, če pripadajo mestu Kamnik ali drugim deležem občine Kamnik.

Izrecne postavne določbe o tem vprašanju nima niti deželni volilni red od leta 1861., niti sedaj veljavni volilni red od leta 1898. Po prepi- sanju e. kr. državnega sodišča pa go- vorijo tehtni razlogi za to, da so v vojvodini kranjski v volilnih okra- jih mestne skupine k volitvi opravi- čene samo v te okraje uvrščena me- sta in trgi, ne pa tudi ostali s temi mesti in trgi v eno občino združeni kraji.

Tako bi bilo najprvo po volil- nem redu z dne 26. februarja 1861, kajti v § 3. tega volilnega reda, ki govori o volitvi poslancev mest in trgov, omejili so se mestni volilni okraji na mesta in trge, ne pa na selske občine. — Nadalje izreka § 9. odstavek 2 tega volilnega reda na- čelo, da se kmetijski volilni okraji se- stavljajo iz v tem volilnem okraju ležečih občin, toda izjemši po § 3. k volitvi poslancev opravičena me- sta in trge. — Iz tega je pač razvid- no, da so iz kmetijskih volilnih okra- jev, ki so po sodnih okrajih sestav- ljeni, izzeta le mesta in trgi, ker so samo ta po § 3. k volitvi poslancev v mestni skupini upravičena, ne pa cele občine, ki nosijo ime takega me- sta in trga, torej posebno ne tisti v § 3. neimenovani kraji, ki tvorijo s takim mestom ali trgov eno občino skupaj. Dosledno določa § 20. v od- stavku 3. da je v volilnem razredu mest in trgov volilne opravičence vsakega po § 3. v ta volilni razred uvrščenih krajev v eden volilni ime- nik vpisati, nasprotno pa odstavek 4, za kmetijske občine, da je volilni imenik tega volilnega razreda sestavi- ti po selskih občinah.

Na tem pravnem položaju ni vo- lilni red od leta 1898. ničesar izpre- menil; kajti tudi ta uvršča v mestne volilne okraje samo mesta in trge, ne pa selske občine, tudi on govori v mestne volilne okraje zadevajajočih §§ 3., 4., 20., 27., 29., 31. samo o »krajih«, oziroma o »mestih in tr- gih«, ne pa o občinah, tudi on ima v § 20. odst. 3., določbo, da je v volil- nem razredu »mest in trgov« volilne opravičence vsakega po § 3. v ta vo- lilni razred uvrščenega »kraja« vpisati v en volilni imenik, dočim je po

odstavku 4. v volilnem razredu kmetijskih občin volilne imenike se- staviti po selskih občinah.

Pomisleke utegne vzbujati samo § 9. v odstavku 2., ki se v deželno- zborskem volilnem redu, od leta 1898. tako glasi, da v volilnem raz- redu kmetijskih občin, ki so omejene po sodnih okrajih (§ 7.), — v dotič- nih sodnih okrajih niso obsežene ob- čine, ki so uvrščene v volilni razred mest in trgov. Namesto v deželno- zborskem volilnem redu od leta 1861. rabljenega izraza »uvrščenih mest in trgov«, je tukaj postavljen izraz »uvrščene občine«. Toda iz tega se ne more sklepati, da je bila namera- vana globoko segajoča izprememba, da bodejo, ne kakor dosedaj v mest- ni skupini volilno opravičena samo mesta in trgi, ampak cele dotične selske občine, kajti določitev med mestnim volilnim okrajem se ne iz- vršuje v tem § 9. ampak v § 3. Ta pa uvršča v mestne volilne okraje, so- glasno s § 3. deželnozborskega volil- nega reda od l. 1861. samo mesta in trge, ne pa dotične selske občine. Ravno tako, kakor v deželnozbors- kem volilnem razredu od l. 1861. je tudi v onem od l. 1898. glede mest- nih volilnih okrajev zmeraj govor le o »krajih« iziroma mestih in trgih, ne pa o selskih občinah (§§ 3., 4., 20., 24., 29., 31.). Iz tega se da sklepati, da je v § 9. odstavek 2. volilnega re- da 1898. rabljeni izraz »občine« sam- o netočen, ki na prejšnjem prav- nem položaju ničesar ne izpreminja.

Tako razumevanje podpira smot- er novega deželnozborskega volilne- ga reda od leta 1898; ta je bil edino le-ta, dosedajno posredno volitev v kmetijskih volilnih okrajih nadome- stiti z neposredno volitvijo, nikakor pa izvršiti še daljnih izprememb.

To mnenje se uporablja tudi v praksi uradno, kajti kakor je iz pro- tipisa razvideti, je praksa ta, da ob- segajo v vojvodini Kranjski mestni volilni okraji le v § 3. imenovana mesta in trge, ne pa dotične selske občine.

Selske občine pridejo torej na- čelno le tam v poštev, kjer se pojni mest in trgov, ter selskih občin kri- jejo, z drugimi besedami tam, kjer obstoji selska občina le iz »mesta« ali »trga«, ne pa še iz drugih krajev. — Kjer pa obstoji selska občina iz mesta ali trga in vrhu tega še iz drugih krajev, tam pa spada tudi po praksi samo mesto oziroma trg v mestni volilni razred, dočim se uv- rščajo drugi kraji v volilne okraje kmetijskih občin.

To je v praksi vodilo. V praksi pa to vodilo ni brez izjeme. Zlasti naj velja taka izjema za Kamnik, ker se tukaj slovom v uvodu navede- nih odločb uvrščajo ne samo mesto Kamnik, ampak tudi še z njim v eno selsko občino združeni kraji: Kosiše, Ravne, Žale, Zaprice in Perovo, torej cela selska občina Kam- nik v mestni volilni okraj.

Po prepričanju e. kr. državnega sodišča vendar ta izjema postavno ni utemeljena. Po uvodu § 3. volilnega reda 1861 in 1898 je samo mesto Kamnik uvrščeno v mestni volilni okraj Tržič, Radovljica in Kamnik. Uvrščanje z mestom Kamnik v eno občino združenih krajev: Kosiše, Ravne, Žale, Zaprice in Perovo, pa prekoračuje zakon, ono pomeni nedo- pustno raztegnjenje zakona in ne sa- mo ekstenzivno interpretacijo. — Če imajo ostati z mestom Kamnik v eno občino združeni kraji: Kosiše, Rav- ne, Žale, Zaprice in Perovo takozva- ni mestni značaj ali ne in če so z mestom Kamnik krajevno zvezani ali ne itd., ne odločuje; na vsaki na- čin niso, kar priznava tudi proti-

spis, deli mesta Kamnik, ki je samo uvrščeno po § 3. v mestni volilni okraj: Tržič, Radovljica in Kamnik. Volilna pravica v tem mestnem vo- lilnem okraju bi se mogla tem kra- jem, ki nesporno niso deli kraja me- sto Kamnik, podeliti edino-le po za- konu, nikoli po praksi uradov, kate- ra vrhu tega ni bila v tem volilnem okraju nepretrgana. Iz dopisov e. kr. notranjega ministrstva z dne 8. okto- bra 1901 št. 7377 in 1. novembra 1901 št. 8025, nadalje deželnega od- bora kranjskega z dne 2. junija 1902 št. 188 je namreč razvidno, da so vo- lile vasi Kosiše, Ravne, Žale, Zapri- ce in Perovo v deželnozborskih do- bah 1893—1901 sicer v mestnem volilnem okraju, v deželnozborskih do- bah 1861—1877 pa v kmetiskem volilnem okraju Kamnik-Brdo.

Iz navedenih razlogov je prišlo e. kr. državno sodišče do prepričanja, da po volilnem redu od l. 1861. in l. 1898. z mestom Kamnik v eno obči- no združeni kraji: Kosiše, Ravne, Žale, Zaprice in Perovo ne pripadajo k mestnemu volilnemu okraju in vsled tega se je moralo razsoditi, da se je z odločbo e. kr. deželne vlade z dne 15. februarja 1908 št. 3488 Blažu Logarju v mestu Kamnik pristojeca deželnozborska volilna pravica kr- šila.

Nauk te razsodbe.

Razsodba e. kr. državnega sodi- šča je znamenitega pomena ne samo za Kamnik, nego tudi za različna druga mesta na Kranjskem. Razsod- ba namreč splošno določa, da so v vojvodini kranjski pri deželnozbors- kih volitvah v volilnih okrajih me- stne skupine opravičene k volitvi sa- mo v te okraje uvrščena mesta in trgi, ne pa tudi vasi, ki so s temi me- sti in trgi združeni v eno občino.

Zveza jugoslovanskih hra- nilnic.

Denarni zavodi v Avstriji repre- zentujejo ogromne vsote. Po zadnjih podatkih bilo je v Avstriji 611 hra- nilnic, 6375 zadrug in 79 bank. Hra- nilnice so imele premoženja 4748 mi- lijonov, zadruge 1454 in banke 426.

Posebno krepko se razvija za- družništvo. Na našem jugu imamo že dosedaj čez 1000 zadrug. Naše za- družništvo razpolaga z ogromnimi vsotami in je dobro organizirano. Na- preduje krepko, je solidno in se hode še bolj razvilo. Naprava sama je praktična, zares soojna. A kar je glavno, je to, da so zadruga na So- venskem v slovenskih rokah. V tem oziru smo torej samostojni in neod- visni.

Sosednja dežela nam je Hrvaška. Tudi tam imajo zadruga, toda te za- druge niso Hrvatom to, kar so nam Slovenem naše slovenske zadruga. Hrvaške zadruga v banovini niso nič drugega, nego pchlevne podružnice centrale, ki ima svoj sedež v Budim- pešti, kjer imajo popolno vodstvo v rokah Madžari. Knjigovodstvo in bla- gojnost za vse hrvaške podružnice izvršuje se v Budimpešti. Madžari torej brez sodelovanja Hrvatov sami določajo kredite si dovoljujejo poso- jila. Četudi madžarski gospodje v Bu- dimpešti nimajo ni pojma o krajevnih razmerah v banovini, ali oni dolo- ljujejo pcosjila kmetom v banovini. Ves hrvaški denar se naravnost steka v budimpeštansko blagajno, tako da hrvaške podružnice nikdar nimajo jasnosti o svojem denarnem stanju.

Zdaj se je priklopila Bosna in Hercegovina Avstriji. V Sarajevu se

(Dalje v prilogi).

V študentovskih ulicah.

Ljubljanska povest.

(Dalje.)

Točno ob določeni uri se je na koncu Studentovskih ulic ustavila dvoprežna kočija, v kateri je sedel tolst, rdečelichen mož srednje starosti, zadovoljni gostilničar Rožane, ki si je iz najskromnejših začetkov pu- magal do dobre eksistence in je se- danj iskal primerne gospodinje za svojo obrt in primerne žene za svojo osebo. Oblečen je bil že skoro civil- no, dasi te noše še ni bil prav vajen. Na njegovih debelih prstih so se svetlikali močni prstani z raznoboj- nimi kamni, na okroglem trebušcu- ku pa je počivala debela zlata veri- žica, ob kateri so viseli različni to- larji, prašičji zobje in svetinje.

Helena se je bila opraviła kar najlepše in je bila tudi poskrbela, da se ji sosede ni bilo treba sramovati. Toda ko je sedela v kočiji poleg so- sede in nasproti Rožane, ji je po- stalo vendar nekam tesno pri sre- n. Začela se je bati, da bi jo kdo iz kro- ga grofice Lici zapazil in čutila je, da ta ženska in ta postavni in pri- jazni gostilničar vendar nista prava družba zanj. Rožane pa se je čutil jako veselega in zadovoljnega. Govo- ril je glasno, pozdravljal kričaje vsa- kega znanca, ki ga je videl na poti

rička, tista črnaoka golobčica je bi- la tudi tam — in Zefka. Danes sem bil cel turški paša. Oh, še sedaj se mi sline cedijo po teh božjih igračah. Tudi od teh dveh ti imam pozdrave izročiti.«

»Jaz bom umrla! — Pavel! — Pavel!«

»Eh, nič se ti ne mudi. Saj si še mlada, — frajlica — vsako četrto leto imaš svoj rojstni dan, ko si ro- jena devetindvajsetega februarja — boš lahko smrt goljufala in še trobi- la sodni dan —«

»Pavel, Pavel! Hu-u-u-u —!«

»No« končuje Godec velikoduš- no: »Naj pa bo, ako trdno obljubiš, da se boš poboljšala. Pa — seveda, kakor meni tako tebi. Jaz sem ti mo- ral plačati en goldinar vstopnine, no, saj jaz sem dober človek, več tudi od tebe ne zahtevam. En goldinarček torej, pa hajd noter v božjem ime- nu!«

Hočeš, nočeš je Godečevka pori- nila svoj komaj zasluženi goldinar z bridkim vzdihom skozi okence, na kar jo je Godec pustil v hišo.

Ko je na pol zmurnjena nesreč- nica glasno godrnjaje hitela v spalno sobo, je med potjo svojega moža sr- dito dregnila s pestjo v rebra. Godec pa jo je smeječ se tlažil z besedami: I, kaj češ, ljubica — zmeniti se je!«

trd kamen omehčala. Godec pa je ta- ko dobro delo pri sreč, da je svoji stari tako hitro vrnil, da je pozabil na lastno utrujenost in je pustil že- no v dobri meri pokusiti slast mrzle zimske noči.

»Pavel! Lepo te prosim«, priga- nja revica z zobmi sklepetajoč: »Od- pri! — Odpri no — pa hitro, če ne, je po meni.«

»I, saj tudi po meni ni bilo — jaz se pa prav dobro počutim«, se ji roga Godec. »Človek se mora vsemu privaditi.«

»Pavel! — Pavel!«

»Veš, Katka, danes je bilo pa res imenitno —«

»Ali boš hitro odpri —!«

»Ti še ne veš, kje sem bil — tam pri Francki. Oh! Kako ima mene ta punica rada —!«

»Grem po policaja, če ne boš odpri.«

— celo noč smo pili, trobili pa plesali. Veš, pa Franeka te da prav lepo pozdraviti. Je rekla, da si ti prav fletna ženska. Pa tisti je bil tudi tam — veš, tisti bogati Marko, tvoj prvi ženin, ki te je ves očaran od tvojega zlatega srca pustil na ce- dilu, da sem potem jaz pobral te dra- gocene ostanke —«

»Jezus Kristus vendar! Tak pa nisi bil še nikdar —«

»Kakor ti ne do danes. Bog ti vrača, kakor vidiš. — Pa veš, Ma-

sa je še molčala, kakor da bi bila ne- izprosna. Ko pa je njen mož zunaj še lepše prosil in delal razne obljube, mu je šla odpirat.

»Naj bo« nagovori čakaleca s hlinjeno resnostjo. »Ampak danes zadnjo pot. — Da me pa ne boš pre- varal — kje je goldinar? Tukaj sem ga daj skozi okence, potem pa od- prem.«

»Na, tu ga imaš!«

Ko je Godec vstopil v vežo, mu je prišla mahoma prav hudimanska misel. Zgrabil je svojo ženo za roko, jo zasakal in jo z vso silo pahnil skozi vrata vun na sneg, vrata pa je zaklenil.

Žena v lahki nočni obleki, uvi- devši, da se je v lastno past ujela, glasno zašeje.

»Odpri, šema, kaj to delaš, kaj ne vidiš, da sem gola! — Jojmene, kako se bom prehladila!«

»O, le čakaj, starka, le čakaj še malo«, se norčuje Godec. »Boš vide- la, kako je to fletno. Prej sem stal jaz na mrazu, sedaj pa je vrsta na tebi —«

»Ali ti si dobro oblečen, jaz pa sem naga. — Ali boš takoj odpri, ali ne! — Vse sosede bom vkupej skli- cala —«

»O, le kliči le, ako te ni sram, saj bodo videli lepo strašilo brez vstopnine, hahaha!«

Godčevka je tarnala, da bi bila

je osnovala agrarna in komercijalna banka. To banko imajo v rokah Madžari in so jo osnovali samo za to, da bodo se snovale zadruge po Bosni in Hercegovini, in te zadruge ne bodo nič drugega, nego polbezne podružnice madžarske banke. To zadržništvo torej ne bo v slovenskih rokah.

Kako pa je s hranilništvom na našem jugu? Dobro in slabo. Slovenske hranilnice se same od sebe dobro razvijajo, vsaka posamezna deluje za se, nimajo sicer inicijative, ali ljudstvo je že samo toli zavedno in praktično, da podpira slovensko hranilnično organizacijo. Ni pa tajiti, da je na slovenskem ozemlju mnogo nemških, to je konkurenčnih hranilnic, ki imajo več premoženja, nego vse slovenske hranilnice, ki zastopajo gotovo več kot 95% prebivalstva. Tako imamo nemške hranilnice v Ljubljani, Kočevju, Celovcu, Beljaku, Celju, Mariboru, Ptuj, Ormožu, Brezicih itd. to je vse polno po Slovenskem.

Iz istega razmerja ali recimo na splošno se se porodi na čistem hranilništvu zveze. Češke hranilnice so stopile na eno stran, nemške na drugo stran, in sta tako nastali dve močni organizaciji izvanredne potrebe. Tekmujejo in vsaka ima svojo narodno tendencijo, kar se najbolje vidi ob vsakoletnih zaključkih, ko češke hranilnice dajejo podporo češkemu napravljanju, nemške pa nemškemu.

Slovenskih, oziroma jugoslovanskih hranilnic je že lepo število in se porajajo nove. To je dobro. Slovenskega kapitala je toliko, da ž njim lahko sami upravljamo. Koristi slovenskih hranilnic so gotovo skupne; vse so občinske naprave, vse imajo isti kulturni in strogo narodni smoter, tako da je nujna potreba, da se za skupne smotre združijo. Združitev bode v prvem začetku idealna, toda iz nje se porodi realnost s koristnimi gospodarskimi posledicami.

Jugoslovanske hranilnice naj se torej združijo in naj mislijo na bodočnost. Prvo korist bodo imele same. Prijatelji se bodo vzbujali in množili hranilnično premoženje, a hranilnice se bodo same na znotraj krepile, čistile. Notranji organizem se mora pomladiti, stare šablone vreči v šaro. Moderni čas zahteva moderne uredbe. V zvezi je obveščanje tesneje in iskreneje, v zvezi je pravo življenje.

Hranilnice so danes edine, ki so takorekoč brez revizije na zunan, torej ne na znotraj. Deželnokežnji komisariji ali o. kr. komisariji (okrajni glavarji) imajo sicer neko nadzorstvo nad hranilnicami, ali to nadzorstvo je brez strokovnega pomena. Ti komisariji prihajajo na seje upravnih odborov, tam poslušajo, kako se hipotečna posojila dovoljujejo, ali revidirali še niso nobene knjige, ker ne morejo, ker nimajo strokovnega znanja. Občinski svetniki imajo pri bilancah zadnjo besedo, ali to vemo, da ti le potrjujejo, kar se jim predlaga. Skrbeti bode torej treba, da dobe hranilnice zveznega, strokovno naobraznega revizorja. Ta revizor bi bila vez, ki bi spajala hranilnice med seboj, oživljala jih ter vzbujala za napredek. Da bi se vzbudil čut za varčevanje, za to so domače hranilnice, a ravno te moderne naprave, kakor drugih, branjajo se vodstva hranilnic, in to zato, ker ni strokovnjaka moža, kateri bi jih o tem poučil.

Daljša posledica hranilnične organizacije bila bi, da bi se osnovala za naš jug osrednja banka teh hranilnic. S tem se približujejo hranilnice pravemu življenju. V notranjem bistvu bodo si sicer morale ostati enake, to je neizpremenljive, in to dotlej, dokler bodo upravljale ogromne

vsote pupilnega denarja, ali nekoliko se bodo vendar omladile. A to je namen vsake organizacije, da na prednje s časom in da tako sadošča novim in naraščajočim potrebam.

Storili smo svojo častnikarsko dolžnost, da smo opozorili na to nujno organizacijo jugoslovanskih hranilnic. Zdaj naj govore hranilnice.

Obrambni vestnik.

Še enkrat: Kaj je z nabiranjem „za obmejne Slovence“?

Na tem mestu smo že enkrat pozvali tiste, ki nabirajo denar za obmejne Slovence, naj pridejo z računom na dan. Celo stvar se nam zdi čimdalje sumljivejša. Slovenska javnost še vedno ne ve, kateri možje so za to akcijo, a kar je najhuje: dosedaj še niti vinarja niso izkazali, kam je šel nabrani denar. In vendar morajo biti nabrane že lepe vsote. Opetovano so takozvani katoliški časopisi poročali, da je odšel zopet vagon užigaliv v ta namen iz Ljubljane. Nadalje se prodajajo v te zagonečne svrhe koleki, pisemski papir ter se vsiljujejo že celo računski listki po gostilnah. Izdelani nadpisi na teh predmetih: „V pomoč obmejnim Slovincem“ premočijo marsikatero rodoljuba. Nihče bi ne ugovarjal takšni pomoči akciji, še pozdravljali bi jo kot tovaršico v obrambnem delu, toda glavni pogoj so jasni računi. Naša šolska družba sv. Cirila in Metoda izkazuje javno vsak vinar dohodkov in izdatkov.

Bodite tako odkriti tudi vi „obmejniki“! A dosedanjí tajinstveni molk nam vzbuja nehoti spomine na — potresni zaklad v Ljubljani, o katerem tudi še danes nimamo računov. Ne moremo sicer prav verjeti govoricam, da gre ves denar „za obmejne Slovence“ v žep — katoliškim tiskovnim društvom, oziroma za narodno „Slov. Gospodarja“ itd. — Dokler ni v tem oziru jasnosti, pozivamo vse prave rodoljube, naj bodo previdni. Naše edino obrambno društvo za vse Slovence je družba sv. Cirila in Metoda, ki ima jasne cilje in — čiste račune. — In še nekaj! Pri vsej akciji „za obmejne Slovence“ poročajmo sedaj „Slov. Gospodar“, da v St. Ilju Nemci tako grabijo posestva, da bo cela občina pri prihodnjih volitvah izgubljena za Slovence.

Slovenski duhovščini!

Znano je, da v glavnem vodstvu nemškega „Schulvereina“ sede zgolj nemški liberalci, ateisti in luterani. To pa ne zadržuje nemških duhovnikov, da bi ne pomagali snovati podružnic tega društva. Celo v odbor se dajo voliti, ker jim je Berolin bližje srca, kakor Rim. Ravno te dni so poročali nemški časniki, da se je v Würtschachu pri Seltzthalu na Stajerskem ustanovila podružnica „Schulvereina“ ter s ponosom pristavljajo: „Prisop domačega župnika, zelo nemško-zavednega duhovnika je imel za posledico, da so župnikovemu zglede sledilimnogobrojni domačini, ki so sicer v nacionalnih stvareh skrajno boječi.“ — Tudi v Dechantkirchenu sta pristopila oba domača duhovnika k novi podružnici, a župnik si je sam želel, da so ga izvolili za blagajnika. In kako je pri nas Slovinci, ki imamo v šolski družbi sv. Cirila in Metoda edino obrambo za svoj narodni obstoj v boju proti silnemu in brezobzirnemu sovražniku? Žalostna nam majka!

Prav do mraka ni šla Helena iz hiše, dasi sta jo prišla soseda in Rožane opetovano klicati. Se le ko so zunaj užgali lampijone in se je začel ples, se je Helena upala zapustiti svoje skrivališče. Sodila je, da ji bo mogoče ostati v temi in od daleč ogledovati ples.

Toda Rožane, ki je že bil nekoliko vinjen, ji je bil neprestano za petami in jo je neutrudno trpinčil z zagotavljanji, da mu neizmerno ugađa, da je ravno taka, kakršno bi si želel za ženo in da ga ni veselja, ki bi ji ga ne storil, samo če bi bila malo prijazna z njim. To nadlegovanje je Heleno napotilo, da se je zapustila temni kotichek od koder je ogledovala ples in se pomešala med druge gledalce, kjer je vsaj Rožane moral opustiti svoje ljubezenske manevre. Stisnjena med drugimi ljudmi je stala poleg Rožance, ki ji je v svoji zgovornosti pripovedoval vsakovrstne čenče o posameznih plesalkah in plesalcih in čuteč se popolnoma varno, je z zanimanjem gledala brezskrbno razposajenost mestne gospode.

Helena ni zapazila, da jo je naenkrat začela motriti grofica Lichtenberg. Ta je plesala z baronom Spinettijem. Ko je nehala plesati in si je z robcem otirala pot s čela, je naenkrat med množico zagledala znan obraz.

Pred zasedanjem državnega zbora.

Dunaj, 26. februarja. Kakor v poučenih krogih zatrjujejo, je baron Bienenrth pripravljen vse storiti, da omogoči redno delovanje drž. zbora. Kar se tiče trditve, da bo vlada v slučaju, da bi parlament ne funkcioniral, razpustila zbirnico, naglašajo v vladnih krogih, da baron Bienenrth ne računa s to eventualnostjo. Najskrajnejše sredstvo, po katerem bo posegla vlada v tem slučaju, je zopetno zaključenje drž. zbora.

Kar se tiče delavnega programa za bodoče zasedanje, želi vlada, da se do Velike noči reši rekrutna predloga in zakonski načrt o podržavljenju železnice. Ta zakonski načrt bi se naj brez prvega čitanja izročil odseku. O rekrutni predlogi se ima vršiti prvo čitanje, ker to zahtevajo socialni demokrati.

Dunaj, 26. februarja. Krščansko-socialna stranka vztraja pri kandidaturi dr. Pattaja za zborniškega predsednika. Kakor zatrjujejo, je večina poslancev z zadovoljstvom sprejela to kandidacijo. Vobče je določeno, da se na posestnem stanju posameznih strank ne sme ničesar spremeniti.

Za predsednika se torej ima voliti član krščansko-socialne stranke, za podpredsednika pa vsi dosedanjí podpredsedniki. Tudi v razne odseke bise naj volili vsi tisti poslanci, ki so bili v preteklem zasedanju njih člani. V dobro poučenih krogih so mnenja, da bo vlada brez odlašanja razpustila parlament, ako bo katerakoli stranka z obstrukcijo zavirala redno delovanje zbirnice.

Vojna ali mir?

Osemstotitisoč mož v obrambo Srbije.

Kolonija, 26. februarja. „Kölnische Zeitung“ javlja iz Petrograda: Ruski listi naglašajo, da piše avstrijsko časopisje vedno bolj izizvalno proti Srbiji. Evropa mora takoj intervenirati, ako noče imeti vojne. Javno mnenje na Ruskem ne bo pripustilo, da bi Avstro-Ogrska zarobilo Srbijo. Na jesen se je samo v Petrogradu prijavilo 8000 prostovoljcev za srbsko armado. Ako pride do vojne med Avstro-Ogrsko in Srbijo, bo Rusija nastopila z 800.000 možmi v obrambo Srbije. Če bi Avstro-Ogrska navalila na Srbijo, je vojna z Rusijo neizogibna, in ker bi se v konflikt takoj omešali zavezniki, bi nastala splošna evropska vojna.

Francija ne bo ničesar storila brez Rusije.

Pariz, 26. februarja. Francoska vlada se trudi, da bi pridobila Rusijo za prijateljsko posredovanje v Belgradu. Ako bi pa Rusija proti pričakovanju tako skupno intervencijo veseli odklonila, se bo tudi Francija odtegnila tej akciji, ker absolutno neče priti v nasprotje s svojo dolgoletno zavezanostjo. V vladnih krogih izjavljajo z vsu odločnostjo, da se Francija pod nobenim pogojem ne bo ločila od Rusije.

„Des Pudels Kern.“

Dunaj, 26. februarja. „Diplomatische Korrespondenz“ javlja, da mora rešitvi srbske krize in naj se ta kriza reši na ta ali na oni način, slediti odstranitve dinastije Karađorjevičev s srbskega prestola. Kot kandidata za srbski prestol imenujejo prioca Ljudevita Battenberga, brata bivšega bolgarskega kneza Aleksandra Battenberga. Prioc Ljudevit je z angleško kraljevsko rodbino v bližnjem sorodstvu. Rojen je v Gradcu in bo meseca maja izpolnil 55. leto.

»Poglejte, baron,« je rekla Spinettiju: »ali ni to Helena, ki stoji tam pod lampijonom poleg tolstega človeka, ki ji tako živahno nekaj pripoveduje in se tako glasno smeje? Seveda je!«

Spinetti je z začudenjem spoznal Heleno in ker je v tem trenutku prišel mimo baron Plass, je s hudobnim krohotom vzkliknil:

»Da — res je — Knifičeva Helena — glej, glej — kdo bi si bil to mislil.«

Baron Plass je zardel. Ustavil se je in pogledal med radovedno množico. Ko je spoznal Heleno, se je naglo obrnil v stran, a oditi ni hotel, da bi Spinetti ne mogel kaj reči.

»Ta debeli človek je najbrže kak snubeč,« je menila grofica Lichtenberg, ki ni pazila, da je njen brat še vedno poleg nje in ki tudi ni slutila, da ga Helena kaj zanima. »Le pogledajte, kako se vede. Samo ljubimcem je dovoljeno takooknašanje. Kdo bi bil mislil, da se zna to dekle tako svetohlinsko vesti obenem pa imeti ljubavno razmerje. No, ta snubeč izgleda prav pomirljivo. Poglejte le njegovo obilnost in njegove prstane. Da, da, Helena je pametna in ve, kje dobi lahko dobrega premožnega moža.«

(Dalje prihodnjik.)

To vest seveda ni smatrati za resno, a značilna je v toliko, ker se iz nje lahko razvidi, kaj je bistvena srbska vse gonje proti Srbiji, ki jo je v zadnjem času insoočiralo nemško časopisje. Temu časopisju ni po volji, da sedi na srbskem prestolu domačini narodne dinastije, ki je dostopna narodni politiki. Zato jo je treba seveda odstraniti ter nadomestiti z nemško dinastijo. Seveda bi nemško časopisje rešilo to vprašanje najkrajšim potom, če bi pri tem ne imel besede srbski narod sam in še drugi faktorji, ki imajo vsaj nekoliko več moči in vpliva, kakor razni dunajski in peštanski šmuki.

Srbski državniki o položaju.

Pariz, 26. febr. Vodja mladoradikalne stranke Stojanović se je napram dopisniku „Matina“ izjavil takole: V vojni proti Avstriji bi srbska armada morala odklanjati vsake ujetnike. Bila bi to strahotna vojna, ker bi jo morala Srbija voditi brez pardona in milosti. Srbi želimo, da bi se Evropa prepričala, da je srbski edini narod, ki si una se zoperstavlja nemškemu „Drang nach Osten“. Srbija ne zahteva ničesar od Evrope. Ne zahteva nobene pomoči, marveč samo blaghotno nevtralnost. Ako ni mogoča konferenca, ki bi sklenila, da se ima Srbiji odstopiti del bosanskega ozemlja, ki bi jo svezalo s Črno goro, potem zahteva Srbija od veselih edino to, da ne priznajo aneksije Bosne in Hercegovine.

Pariz, 26. februarja. Napram „Matinovu“ dopisniku se je vodja staroradikalcev Nikola Pašić izrazil takole: Bil sem v Petrogradu in konfiriral z najvišjimi in najmerodajnejšimi osebami, zato vam lahko zagotovim, da Rusija ne bo nikdar pripustila, da bi avstro-ogrška armada napadla Srbijo.

Mobilizacija.

Belgrad, 23. februarja. Vojno ministrstvo je ukazalo mobilizacijo belgradske in šabaške divizije. Mobilizacija se izvrši tekom par dni. Ob enem bo srbska vlada poslala velenje izjavo, da mobilizacija nima agresivne tendence, marveč je samo previdnostna odredba proti eventualnemu napadu s strani Avstro-Ogrske.

Zarota proti bolgarskemu kralju.

Belgrad, 26. februarja. Policija je aretirala Bolgara Anastazova in Srba Popovića iz Sofije, ki sta nameravala v Ruščuku izvršiti atentat na kralja Ferdinanda, vračajočega se iz Petrograda. Aretovanje sta priznala, da sta člana zarotniške družbe v Sofiji, ki je sklenila umoriti kralja Ferdinanda. Ta družba jima je dala nalog, naj preskrbita potrebne bombe v Belgradu, odkoder bi jih potem imela neka ženska vtihotapiti v Ruščuk. Analizovanje se je izdajal za slušatelja filozofije in dopisnika sofijskega lista „Kambana“, dočim je Popović izjavil, da je prišel v Belgrad, da se vpiše med srbske prostovoljce. Proti obema se je uvela kazenska preiskava. Policija izsleduje dotično žensko, ki je po izjavi aretovancev imela nalogo spraviti bombe v Ruščuk.

Sporazum s Turčijo.

Carigrad, 26. februarja. Protokol o sporazumu med Avstro-Ogrsko in Turčijo je bil danes podpisan. V protokolu se Turčija odpoveduje vseh pravic glede Bosne in Hercegovine, Avstro-Ogrska pa vseh pravic glede sandžaka Novi pazar.

Radenjska dolina in njene prirodne skrivnosti.

(Konec.)

Kdaj se to zgodi, kdo ve? Zgodi se pa gotovo! Velike vodne jame od povirja do izvira nas s svojimi ogromnimi znaki erozije ter z globoko v skalovje zarezanim vpgobljenjem (korozija) že sedaj resno opominjajo, da že sedanji rod prične na vsi črti sistematični boj proti usodi negotove bodočnosti. Ni pa tudi izključeno, da se še pred udejanstvenjem te usode porodi drugi že usodopolnejši pojav: da se namreč podero že sedaj zelo razjedeni stropi omenjenih jam, in da na njih mestu nastanejo globokim lijakom podobni kotli, katerih spodnji del s svojo težo popolnoma zapre še sedanji nedostadni odtok med virjem in izvirom. Prva neizogibna posledica pri takem pojavu — in naj se to dovrši spočetka tudi le v eni danes še visoko vzbočenih jam, bi bila, da na ta način zaprta voda, izlasi ob povodnji, bruhne nazaj in da tvori po kotlinah povirja toliko časa veliko poplavo, dokler si voda ne poišče novega odtoka. Dočim bi bila Velika Upeljska ter Radenjska kotlina popolnoma preplavljena, bi bila onostranska kotlina pri izviru Krke na površju najbrže popolnoma ali vsaj deloma osušena; del Krke bi se pretakal le globoko po še ohranjenih podzemskih rovih.

Komur se te domneve zde izrodek fantazije, naj se pouči na licu mesta

Notranjskih voda (Raka, Pivka itd.) ali na Primorju, kjer danes vrhni tek nekdanjih velikih rek najdejo le še v strmoglavih globlinah v značaju podzemeljskih rek. Pri značaju in sestavi kraševitega sveta, kamor spadajo tudi tu omenjene dolinske kotline, bo tudi strokovnjaku težko določiti, ali naj se prištevajo ravno označene domnevne katastrofe že v doglednem času, ali se le pozni, za nas še nedogledni dobi. Ravno ker tega ne moremo določiti, je že sedaj naša dolžnost, da se postavimo z orožjem moderne tehnike in znanjem geologije ter hidrologije odločno v boj napram prirodnim elementom. Ta boj je tembolj aktualno-gospodarskega pomena, ker je dolina vsled nerednega vodnega odtoka že danes vsa razpokana, razjedena ter izpodkopana; ker nas vsak čas, polje in travnike uničujoči globoki usadi že danes opozarjajo, da se sedanje naličje te kotline sčasoma popolnoma izspreneni v globoko brezprsteno kotlino, ki bo spomladi in ob neurju preplavljena s presilujočim jezerom, in ko se to odteče, kazala le strašno razjedena ogrinja spodnjega kamenja, pod katerim si bo povirje iskalo svoj podzemeljski odtok. V miniaturi se ta proces že sedaj vidoma, če tudi polagoma vrši.

Zato je že za slednji aktualni pojav nujno potreba zasnovati regulacijski načrt, temeljem približno sledeče vsebine: Osušenje skrajno nezdravega močvirja (od Šmarja-St. Jurja do Radne); zarez glavnega kanala ali vsaj prežez nerednih vodnih strug; iztrebljenje glavnih požiralnikov ter razstrelitev medsten glavnih rogov v Zatočnih jamah; razširjenje izvira v Krški dolini, z istočasno utrditvijo spodnjih tal izvira in struge; visok nasip ob glavni strugi. Pri vsem tem pa je upoštevati tudi sosednjo Lučensko dolino, ki je stala deželo že dokaj lepih tisočakov pri zgradbi velikega požiralnika, ki pa dolini več škoduje, nego koristi. Podrobno v meritum tega načrta se tukaj seveda tudi kot lajik ne morem spuščati.

Zato h koncu le še kratek splošni pogled na to dolino. Ponosni grad Boštanj ob začetku in slikovit otok Kopanj sredi doline, nudi celoti te ozko med dvema gorama zaježene kotline, izlasi ob poletnem času, še bolj pa ob veliki povodnji, nekaj nenavaden romantičen vtis. »Dobravka«, koncem vasi Zagraдец, po »retjih«, »retjicah« ter v požiralnike ponirujoča, se prikaže sredi doline po konjantim vijugam slični neredni globoko v zemljo zarezani strugi zopet na dan. Blizu Kopanja se ji pridruži »Zelenica«, o kateri se domneva, da je v zvezi s Cerkljskim jezerom. Pod postajico Čušperk, ozir. pod vasio Mala Radna, privreva iz globoke kotanje »Rašica«, ki poniruje v Ponikvah pri Rašici (Trubarjeva rojstna vas), teče pod Dobropoljsko kotlino preko »Police«, in pri Račni (pod Kašto) najprej pod imenom »Sica« (Sušica) na dan, pa spremeni tudi to ime tukaj, ko dospe do prve žage, kjer se ji pridruži odtok malega, a globokega jezera, v zadnje vodopisno ime »Račna«. Po enčrti urnem teku se Radna izliva v prvo, nasproti ji prihajajoča Dobravka pa v drugo Zatočno jamo, kjer si združeni iščeta odtok po tretji jami »Viršnici«, na katere koncu tvoriata globoko jezero. Te jame, v zvezi z nebrotji drugih v bližini se nahajajočih kraških pojavov, pa krijejo glavne prirodne skrivnosti Radenjske doline. Z njimi se seznanimo morda ob kaki drugi priliki.

Shod

narod.-naprednih volilcev

se vrši

v nedeljo, 28. t. m.

ob 11. v „Mestnem domu“.

Poročal bode

drž. poslanec Ivan Hribar

o političnem položaju in o svojem delovanju v državnem zboru.

Somišljeniki! vsi do zadnjega na

velevažen shod!

Dnevne vesti

V Ljubljani, 27. februarja.

Ljubljanske somišljenike pozivamo, naj se polnoštevilno udeležijo jutrišnjega shoda v „Mestnem domu“, na katerem bo poročal drž. poslanec Ivan Hribar o političnem položaju in o svojem delovanju v drž. zboru. Z ozirom na sedanji zamotan politični položaj, bo gotovo vsakogar zanimalo slišati sodbo in pojasnilo gospoda državnega poslanca o najnovejših političnih dogodkih. Zato, somišljeniki, jutri vsi na shod v „Mestni dom“!

— **Shod narodno napredne stranke v Cerknici** bo, kakor je bilo že naznanjeno, jutri v nedeljo 28. t. m. ob 4. popoldne v hotelu Žumer. Na shodu bosta govorila dežel. poslanec in dežel. odbornik dr. Ivan Tavčar. O političnem položaju po zadnjem deložnorskem zasedanju, odvetnik dr. Anton Švigelj pa o organizaciji narodno napredne stranke. Sodelujoči na Notranjem prihitite na ta shod v čim največjem številu ter preskrbite, da bo udeležba na shodu ne samo častna, marveč tudi sijajna!

— **Shod narodno napredne stranke v Ljilji** bo jutri v nedeljo 28. t. m. ob 4. popoldne v gostilni g. Oblaka. Na shodu bosta govorila deželni poslanec dr. Ivan Oražen in dr. Gregor Žerjav. Pozivljamo sodelujoče, iz narodno zavedne Ljilje in okolice, naj se v čim največjem številu udeležijo tega shoda.

— **Napovedani shod v Škofji Loki**, ki bi se imel vršiti jutri, se je moral preložiti radi boleznih deželnega poslanca Cirila Pirca na poznejši čas.

— **Občinski svet** ima v torek, dne 2. marca t. l. ob petih popoldne v mestni dvorani svojo redno sejo s tem le dnevnim redom: Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1.) o dopolnitvah volitvah v občinski svet za leto 1909 2.) o resoluciji "Narodne delavske organizacije" glede uslužbenec električne cestne železnice v Ljubljani. 3.) o prošnji Ivana Ogorela za izbris neke služnosti na parceli št. 216 kat. občine Kapuinske predmetje. 4.) o dopisu predsedstva o kr. deželne sodišča glede neke premembe sklepa občinskega sveta z dne 9. februarja 1909 v zadevi uradnih potrebščin za obrtno sodišče. Finančnega odseka poročilo o vlogi "ljubljanske občokristne zadrage za zgradbo stanovanj" glede prodaje parcel št. 176 ali št. 177 kat. občine Kapuinske predmetje. Stavbnega odseka poročilo o prizivu Josipa Coticarja proti odloku mestnega magistrata, s katerim se mu je odreklo stavbno dovoljenje za zgradbo barake ob njegovi hiši. Policijskega odseka poročilo o dopisu c. in kr. vojnega ministrstva glede zamenjave treh francoskih topov na ljubljanskem gradu Šolskega odseka poročilo o dopisu županovem glede ustanovitve službe mestnega šolskega zdravnika. Direktorija mestnega vodovoda poročilo o prošnji Miška Kokalja za odpis pristojbine za večjo porabo vode. Dnevni red tajne seje: Personalnega in pravnega odseka poročilo o sklepu disciplinarne komisije v neki disciplinarni zadevi. Šolskega odseka poročilo o prošnji nekega uslužbenca mestnega deklškega hleca za stalno namješčenje. Obrtnega odseka poročila: 1.) o prošnji Pavla Turka za podelitev gostilniške koncesije. 2.) o prošnji Marije Juvancičeve za podelitev skuhaarske koncesije. 3.) o prošnji Jakoba Pevca za podelitev fižarske koncesije.

— **Zveza jugoslovanskih hranilnic**. Na slovanskem jugu se hranilništvo tako lepo in krepko razvija, da je že zdaj treba misliti na daljno organizacijo. Po vzgledu čeških (in tudi nemških) hranilničnih zvez treba je osnovati zvezo jugoslovanskih hranilnic. Za slovanski jug bilo bi to za hranilnice same, kakor tudi za daljno finančno organizacijo bilo velike gospodarske važnosti. Imamo že nekaj močnih hranilnic, naj torej ena izmed njih prevzame inicijativo.

— **Nagrobni spomenik žrtvam 20. septembra 1908**. Ker utegnejo širok naš slovenske domovine in od naših poštvovalnih rojakov v Ameriki nabrati prispevki zadostovati za skromen nagrobni spomenik palim žrtvam 20. septembra 1908, obrača se "Združeni narodni odbor" do slovenskih umetnikov s prošnjo, da bi mu v tem pogledu blagovolili prisločiti na pomoč z nasveti, podprtimi s prostimi skicami, ki naj se vpošiljajo blagajniku dr. Alojziju Kokalju, odvetniku v Ljubljani.

— **Med nemškimi in slovenskimi dijaki v Gradcu**. C. kr. drž. pravdnistvo v Gradcu nam je poslalo ta le uradni popravek: Na podlagi § a 19 zak. 17. dec. 1862 št. 6 drž. zak. iz leta 1863 prosim, da sprejmete naslednji uradni popravek dopisa — v št. 42 z dne 22. febr. 1909, "Med nemškimi in slovenskimi dijaki v Gradcu", kateri opisuje kazenske razprave pred c. kr. okrajnim sodiščem v Gradcu z dne 20. febr. 1909 proti Arturju Mahru in drugom ter Vladimiru Travnarju. Ni res, da je bil Vladimir Travnar na priliki pretepa 30. nov. 1908 težko poškodovan. Ni tudi istina, da je sodnik Mahrov tovarišem več verjel nego izpovedbam nepristranskih stražnikov. Res pa je, da je zadobil Vladimir Travnar le dvoje lahkih poškodb, — krvno potplutbo in prasko. Res je tudi, da je sodnik izpovedbama obeh redarjev popolnoma verjel, da pa jih v kazenskih razpravah proti obtože-

nim dijakom sploh ni samogel upoštevati, ker sta redarja svedočila o popolnem drugem dogodku in o napadu neznanega dijaka proti, nemanu nasprotniku. Končno je še res, da se je zahvalil zastopnik zasebnega udeleženca, odnosno zagovornik Vladimirja Travnarja odvetnik dr. Furlan še posebej sodniku, češ, da je tako objektivno in taktično vodil razpravo. V Gradcu, dne 25. februarja 1909. V odsotnosti o. kr. državnega pravdnika. Dr. Wilhelm mp.

— **Kaj je s podporami, kaj s podeželjem, Glasbene Matice?** Piše se nam: V zadnjem času čitamo v "Slov. Narodu" poročila o večjih in manjših zneskih, ki so jih naši narodni denarni zavodi naklonili kot podporo "Glasbeni Matici". Da "Glasbena Matica" res zasluži še izdatnejši podpora, o tem ni dvoma. Vendar je za v bodoče v tem oziru nekaj pomislekov, ki se nam vsiljujejo zgorajšnje zprašanje. Predvsem se nam čudno vdi, da te podpore prihajajo izključno le od narodno naprednih denarnih zavodov. Sumljivo je, da so s slovenskim denarjem obogateli klerikalni zavodi prav nič ne zmenijo za to edino popolno nepolitično glasbno društvo. Zakaj "Slovenec", ki se tako rad dela radikalnega Slovenca, trdovratno molči o teh podporah; sodimo vsaj, da da so mu poročila ravno tako na razpolago, kakor nam. Govori se, da se "Glasbena Matica" že v kratkem podeželi in da so klerikalci za to misel izvrednoto vneti. Zastoj klerikalci niti ust ne odpre, razun če se mu zazdaja; kdo naj torej verjame, da imajo ravno pri podeželjenju "Glasbene Matice" najboljše namene? Saj so še pri zadnji škofijski sinodi strastno pobijali ta edini slovenski glasbeni zavod, ter propagirali svojo "Ljubljano", s katero so sveda napravili grozen fižasko. Zdi se, da je namen klerikalcev to pot malo prepozoren. Noto-rično je, da so hoteli s svojim glasbenim zavodom kar na malo uničiti "Glasbena Matico". To se jim ni posrečilo. Odložiti so morali svoj načrt do trenutka, ko postanejo gospodarji v deželnem dvorcu. In ko se jim je to posrečilo, so nastavili "G. Matice", nož naprsi ter rekli: Podpore ti ne damo, ne iz deželne, ne iz blagajne naših hranilnic. Skrbeli bomo, da tudi državne podpore ne dobijo. Če hočeš živeti, daj se po deželiti, to se pravi poklerikaliti. Dokler se to ne izvrši, naj te liberalci skušajo vzdržati. — Tako klerikalci. In kaj porečemo mi k temu? Imamo toliko narodnega davka, da smo prisiljeni resno preudariti, kdo je naše podpore najbolj potreben. Za darovanje podpora smo mi dobri, ali predobri smo, da bi bil naš denar le mašilo žrelu klerikalnega zmaja. Sicer pa je "Glasbena Matica" last slovenskega naroda, in bo ta imel o usodi svoje lasti spregovoriti še svojo besedo.

— **Promoviran** je bil danes na graškem vseučilišču absolvirani mediciner Slovenec dr. Rihard Bergman iz Žalca doktorjem medicine.

— **Dr. Albin Kapus** †. Sinoči je v starosti 42 let umrl ljubljanski odvetnik g. dr. Albin Kapus, rodom iz Celja. Pokojnik je bil zelo priljubljen v vseh narodnih krogih.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča**. Po celi vrsti zaprek se uprizorita končno danes Mascagnijeva opera "Cavalleria rusticana" in Leoncavallova opera "Pagliacci" (Glumači). — Ker gostujeta g. pl. Vlakovič in gđ. Špankova 1., 3. in 4. marca t. l. v Zagrebu, se poje dne 2. marca opereta "Mascotte" za nepar abonente in v petek, dne 7. zopet za nepar abonente operi v "Cavalleria rusticana" in "Pagliacci". — Da se nocojšnja predstava omogoči, bode vzlic pogreba svojega očeta vlogu Lucije pela vendarle gđ. Peršlova. Sl. občinstvo blagovoli poštvovalnost gđ. Peršlove upoštevati, kakor jo upoštuje ravnateljstvo. — Dramsko osebo pripravljalo veliko psihološko dramo P. Bourgeta in A. Curryja "Razporek" (Un divorce) z go. Boršnikovo v glavni vlogi.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslala gđ. Ljilja Roš 17 K 3 v, katere je nabrala gđ. L. Stefančič na plesni veselici "Nar. čitalnice" in "Slov. del. podp. društva" v Hrašniku v gostilni Roševi mesto stroškov za občajne šopke in kotiljone. Posnemanja vredno! — Ko se je poročil Prešernov sorodnik g. Lovro Vovk na Vrbi z gđ. Ivanko Svetino, darovali so svaštje naš družbi 7 K katere je poslal g. Jos. Zupan. — G. Anton Sever iz Semiča je poslal družbi sv. Cirila in Metoda 4 K 25 v, pridelek nabiralnika v gostilni A. Sepahar. Hvala!

— **"Slov. Matica"** 163. odborova seja bo v sredo, dne 3. marca, ob polu 6. uri zvečer v društveni pisarni. Dnevni red: 1.) Naznanilo predsedništva. 2.) Potrditev zapisnika zadnje odborove seje. 3.) Poročilo gospodar-kega, knjižnega, tehničnega in zemlje-

vidnega odseka. 4.) Tajnikovo poročilo. 5.) Služajnosti.

— **Doležljaka za "Glasbena Matica"**. Kakor na Gorenjskem Kranjska gora za Jesenicami, tako je na Dolenjskem tudi Žužemberk sledil rodoljubnemu činu Ribnice. Posojilnica v Žužemberku je namreč po naročilu občnega zbora poslala "Glasbeni Matici" znesek 50 K kot izredno podporo. Gotovo hvalevreden čin rodoljubja zavednih Žužemberčanov!

— **Slov. pevskega društva "Ljubljanski Zvon"** redni občni zbor bo v soboto, dne 6. marca t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji "Narodnega doma".

— **Javno predavanje**. Občinstvo se enkrat opozarjamo na zanimivo predavanje, ki se vrši jutri, v nedeljo, 28. t. m., ob 6. uri zvečer v "Mestnem domu". Predava gosp. dr. Josip Cerk o postanku sveta.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** je imelo sinoči v mali dvorani hotela "Union" svoj izredni občni zbor. Predsednik dr. Vinko Gregorič odprl v navzočnosti dveh odposlancev društva zdravnikov na Hrvaškem primarija dr. Čačkovića in dr. Milana Figatnerja občni zbor, poudarjajoč velikansko važnost tega zborovanja za preporod društva. Pozdravi gosta, želi, da bi zborovanje imelo najboljši uspeh, naznani, da sta izstopila iz društva dva zdravnika, Nemca dr. Rodoscheg in dr. Staudacher, obžaluje, da se je pri sestavi ankete za slovensko vseučilišče prezrlo zdravniški stan ali hote ali ne hote. Nato predita tajnik dr. Stojko zapisnik zadnjega občnega zbora. K tej točki se oglasi primarij dr. De Franceschi, kateremu ni prav, da je predsednik na zadnjem občnem zboru grajal dejstvo, da društvo zdravnikov ni bilo vabljeno k otvoritvi nove ženske bolnišnice v Novem mestu, češ, da je bila ta graja naperjena osebo, proti njemu, govorniku, ki je generator te nove bolnišnice. Opravičuje se, da se je povabilo tedaj le tiste faktorje, ki so prispevali k ustanovitvi zavoda in je bila slavnostna otvoritev le v najozkejšem krogu. Predsednik da je storil napako, ko je vsled tega napadal govornika. Razvila se je nato daljša debata, v kateri je predsednik pojasnil, da ni imel namena, žaliti dr. De Franceschija, temveč, da je le grajal postopanje tiste juridice osebe, ki je ustanovila novo bolnišnico, pa pri otvoritvi prezrla zdravniški stan, ki je gotovo zelo interesiran na novem zavodu. Če pa predsednik ne bi bil storil tega, bi bil zanemarjal svojo dolžnost, ki mu nalaga čuvanje ugleda zdravniškega stanu. Končno se zapisnik odobri. — Dr. Krajec poroča nato o razdelitvi dr. Löschner Maderjeve ustanove. Razdeliti je bilo 1009 K obresti te ustanove ter prispevek vdovskega sklada zveze avstrijskih zdravniških društev v znesku 291 K 19. Vloženih je bilo 20 prošelj, tri so se zavrnile, ker prosilci niso upravičene dobivati podporo. Odborovi predlog se sprejmejo soglasno. Dr. Stojko poroča nato o izpremembi društvenih pravil. Obenem s to točko dnevnega reda se je združila tudi nadaljna: predlog o društvenem glasilu, k čemur poroča predsednik, da je osebno stopil v zvezo z društvom zdravnikov na Hrvaškem, katero je rado pristalo na to, da postane list "Lječniški vjestnik" obenem tudi glasilo našega društva. Dogovorilo se je, da bo imelo naše društvo tri strani v listu za svoja društvena poročila, katere bo urejeval slovenski urednik, znanstveni spisi v slovenskem jeziku pa se bodo priobčevali skupaj s hrvaškimi v znanstvenem delu lista. Društvo plačuje za vsakega člana po 6 K letno za list iz svoje blagajne. Primarij dr. Čačkovič v prinaša pozdrave od hrvaških zdravnikov slovenskim kolegom ter poudarja, da je društvo hrvaških zdravnikov z veseljem pozdravilo ponudbo slovenskega društva. Hrvaško društvo smatra za svojo dolžnost, da pomaga slovenskemu društvu, kar je v resnici potrebno, ako hočemo priti do skupnega znanstvenega dela, v kar je potreben skupni znanstveni jezik. Zaključni besede: dosti je bilo besedi, delajmo! Enako toplo priporoča odborovpredlog tudi primarij dr. Jenko. Skupno glasilo je vevlačno za znanstveno delo med Jugoslovani, posebno pa glede na terminologijo, pri čemer pa se je treba varovati prestopnega purizma. Omenja potrebo jugoslovanskih zdravniških kongresov. Enako priporoča predlog tudi g. dr. F. De Franceschi, nakar se predlog z odobravanjem sprejme soglasno in predsednik naprosi odposlanca hrvaškega društva, da sporočita to svojemu društvu. Dr. Čačkovič iznova poudarja veliko važnost tega sklepa ter častita društvu na njem. Sprejme se nato še dodatni predlog dr. Rusov, da se zviša članarina za onih 6 K, kar bo stala list. — V debato o izpremembi pravil, ki je pa trajala zelo dolgo, je poseglo več članov, vendar pa do sklepanja ni prišlo radi prepoznege časa in se je stvar na predlog dr. vit.

Bleiweisa odgodila na prihodnji občni zbor. Izprememba pravil meri na ustanovitve enotne zdravniške organizacije, združenje vseh obstoječih organizacij v eno, ki pa ne bo imela samo znanstveni, temveč tudi strokovni in stanovski značaj. — Kot odposlanca v odbor vdovskega in sirotinskega sklada sta bila izvoljena dr. Demeter vit. Bleiweis in dr. Alojzij Praunseis. Ker je bil s tem dnevi red izčrpan, je predsednik dr. Gregorič s zahvalo odposlancema društva hrvaških zdravnikov in udeležencem zbora zaključil ta za naše zdravništvo velpomembni shod s pozivom h krepkemu sodelovanju pri listu in društvu.

— **Razglas o konkurenčnih skladbah**, doposlanih "Glasbeni Matici" v Ljubljani. Na razpis častnih nagrad za nove slovenske, hrvaške ali srb-ske skladbe, sklenjen v odboruvi seji dne 26. junija 1907 in razglašen po časopisih okrog 10. julija 1907, došlo je "Glasbeni Matici" do razpisanege roka 1. decembra 53 konkurenčnih skladb. Za ocenjevanje došli skladb izvoljena jury je 6 skladb iz ocenjevanja izločila, ker niso odgovarjale besedilu in smislu razpisa. 34 skladb je kot manjvrednih odklonila, 13 skladb pa je predlagala, da se jim prisodi njih vrednosti primerna častna nagrada. Te poslednje, za častno nagrado predlagane skladbe so po abecednem redu: 1. Barkarola, skladba za klavir, vložena pod geslom: "Barkarola". 2. Hrepenenje, skladba za moški zbor, besede Otona Zupančiča, vložena pod geslom: "Nanos". 3. Humoreska, skladba za klavir, vložena pod geslom: "Humoreska". 4. Jednom kad za tihih majskih noči besede V. Badalića, tenorski samospev s klavirjem, vložena pod geslom: "Pas de préjugé". 5. Lahku noč, za moški zbor z baritonskim samospevom, vložena pod geslom: "Pas de préjugé". 6. Na lipici zeleni, besede Iv. N. Resmana, samospev s spremljevanjem klavirja, vložena pod geslom: "Na lipici zeleni". 7. Nokturno, skladba za klavir, vložena pod geslom: "Nokturno". 8. Planinec, besede Iv. N. Resmana, samospev s spremljevanjem klavirja, vložena pod geslom: "Planinec". 9. Pri studencu, besede Iv. N. Resmana, samospev s spremljevanjem klavirja, vložena pod geslom: "Pri studencu". 10. Scherzando, Jaz sem devete dežele kralj, besede Rudolf Maistrove, moški zbor, vložena pod geslom: "Scherzando". 11. Slovanski dan, besede Simon Jenkove, moški zbor, vložena pod geslom: "Slovanski dan". 12. Svome zlatu, Pesme iz okolice Smedereva skupio i za nešoviti kor udasio "Fruškogorac", vložena pod geslom: "Fruškogorac". 13. Zapuščena, iz krajčevskega rokopa, Fr. Levstik, mešan zbor, vložena pod geslom: "Zapuščena". Odbor "Glasbene Matice" je v seji dne 15. februarja 1909 prisodil tem 13 skladbam, upoštevaje njih vrednost in razmere jugoslovanske, častne nagrade v skupnem znesku 280 K in 100 K običajne nagrade za tisk, torej skupaj 380 K. Ker se je razmeroma le mali del skladb pohvaliti mogel in se je vsled tega od razpisane vsote častnih nagrad v skupnem znesku 600 K pri tej konkurenci le vsota 280 K porabila, se je sklenilo, da se ostanek 320 K porabi v enakem smislu za nov razpis častnih nagrad v isti namen. Naštetim 13 skladbam so se v odboruvi seji odmerile primerne častne nagrade. Na to so se odprli kuverti in konstatiralo se je, da so se sledečim skladateljem priznale častne nagrade: Gospodu Emilu Adamiću za št. 1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11 in 13: gospodu Vladimiru Flügel za št. 4; gospodu Franju pl. Farkas za št. 5; gospodu Pera Ž. Ilca za št. 12 in gospodu Oskarju Dev za št. 2. Častne nagrade se gospodom skladateljem dopošljejo po pošti. Nenagrajenim 34 skladbam se kuverti skladateljevih imen niso odprli in se sploh nikdar ne bodo odprli, da se absolutno varuje nepristranost in tajnost. Gospodje skladatelji pa lahko te svoje skladbe dvidejo pri "Glasbeni Matici", če povedo geslo in naslov skladbe ter naznanijo adresno, kam naj se jim pošljejo. Skladbe in neodprti kuverti nenagrajenih skladb bodo shranjeni v "Glasbeni Matici" do 1. septembra 1909. Po preteku tega roka se nedvignjene skladbe in njih zaprti kuverti sežgo. — V Ljubljani, dne 19. februarja 1909. — Odbor "Glasbene Matice".

— **Članom "Narodne delavske organizacije"** javljamo, da so uradne ure vsak dan od 10.—12. popoldne in od 5.—8. popoldne, kjer si lahko vpišani člani omislajo knjižice ter plačujejo tednico. Ker je pošiljanje knjižic na dom spojeno z velikim trudom in s stroški, je v interesu članov samih želeli, da pridejo po knjižice sami, ali pa naroče, po kom naj se jim jih pošlje. Ko so knjižice v redu, se bode ukrenilo tako, da bodo članarino pobirali poverjeniki s pobiral-

nimi polami, kateri bodo imeli tudi tedenske znamke seboj. Kdor še ni vpisan, se v društvenem lokalu lahko vpiše. Urad se nahaja: Dunajska cesta št. 6 I. nadstropje nad Planinškovo trgovino.

— **"Narodna delavska organizacija" odprla brezplačni stenografski kurs** za svoje člane v najkrajšem času. Priporočati je, da se vsi, ki se za ta vevlačni predmet zanimajo, vpišejo kot člani ter takoj javijo uradniku svoj pristop v stenografski kurs. Stenografski bode poučeval strokovnjak, ki poučuje ta predmet na trgovskem tečaju višje deklške šole. Želeti je obilne udeležbe.

— **"Med abstinenti"**. V zaželeno pojasnilo bode konstatirano, da je pred kratkim omenjeno anekdoto pripovedoval šaljovski siloviti pater "kletar" L. iz vodomskega samostana v "vodomotski kleti" v Gradcu in to pred mnogimi leti.

— **Mesto venca na hrsto gospoda nadgeometra Franta Persla** so darovali njegovi prijatelji pri "Roži" v Ljubljani, 20 krcn družbi Sv. Cirila in Metoda. Blagopokojni Franta bil jim je vedno dobro došel, ljub prijatelj in vesel družabnik. N. v m. p.!

— **Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko** ima v četrtek, dne 18. marca t. l. ob 8. zvečer v restavracijskih prostorih "Narodnega doma" svoj XXI. redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

— **"Nova Švicarija"** — "hotel Tivoli" ali kako se bo že nova restavracija imenovala, bo to letoje dodelana in otvorjena. Spomladi prično enonadstropno poslopje omestaviti in snaziti. V prtiličju bodo restavracijski prostori, v prvem nadstropju stanovanja, nekatera tudi za tuje. Razgled spredaj bo razširjen, ker ima izginiti nekaj smrek, ki delajo temo. Staro čestito poslopje bo šlo v zaslužni pokoj in žnjim vred kar je nepotrebna in v napotje. Notranja oprava bo v narodnem slogu izdelana, sicer pa vse s potrebnim komfortom oskrbljeno.

— **Društveno stanje v Ljubljani leta 1908**. Lani je bilo v Ljubljani 237 društev, ki so imela 73.907 članov; vsako društvo je tedaj štelo povprečno po 312 članov. 188 društev, to je 88%, je bilo slovenskih, 49 to 12% pa nemških. Prva imela 67.853, druga pa 6054 članov. Povprečno je torej bilo pri slovenskih društvih po 361, pri nemških pa 123 članov. Vsak ljubljanski prebivalec — vojaštvo se ne šteje — je bil povprečno član dveh društev.

— **Vzpored porotnih obravnav** pri tukajšnjem dež. sodišču 1. marca t. l.: a) Damjan Koželj, tatvina; b) Jožef Zupan, požig; 2. marca: a) Ivan Žele, uboj; b) Anton Kohec, tatvina iz navade; 3. marca: a) Jakob in Marijana Krt, b) Jožef Gschel, v obeh slučajih tatvina iz navade; in 4. marca: Ivan Kastelic, umor.

— **Skandalozne razmere vladajo v Hrašici pri Ljubljani**. Šolska voditeljica mora prestajati pri sosedih bojkot zaradi vode. Dekla mora hoditi ponjo pol ure daleč na Golovec in to v takem vremenu. Vode prinese komaj za kuho iz take dalje. Lani decembra se je v drugem razredu vnelo pripeči. Naenkrat je bilo vse v plamenu. Nastal bi bil pravcati požar, ki bi bil uničil trirazrednico, če bi ne bilo pri roki zadosti vode, s katero je učiteljstvo pogasilo plamen, ki se je brzo širil. Sedaj bi učiteljstvo bilo veselo, če bi rešilo življenje 150 tih otrok. Zares lep hruševski župan, ki je dejal 24. februarja 1909 posestniku v Spod. Hrašici, kjer je dobivala šola dosedaj vodo za denar: "Neumen si, če jo še daješ! Jaz je ne bi niti za 20 goldinarjev!" Imenovani posestnik je še isti dan zagrozil šolski dekl, da ji bo razbil škaf, če pride še enkrat po vodo. Lani pa je preprečil hruševski župan s svojim odstopom od krajnega šolskega sveta, da se ni moglo pričiti s kopanjem šolskega vodnjaka, dasi je dobila šola podpore 150 K od drugod. Lep prijatelj šole!

— **Mlinarjem v kamniškem okraju**. Piše se nam: Skoro vsi mlinarji na vodi Bistrici v kamniškem okraju trpimo že 9 mesecev ogromno škodo. Sedem mesecev namreč ni bilo vode zaradi suše, sedaj je pa dva meseca ni zaradi zime, kajti vse je zamrznjeno. Ta položaj je za nas obupen. V parnih mlinih delajo in služijo denar, mali mlinarji pa moramo čakati boljših časov. Parni mlini delajo imenitne kupčije s peki in molarji, mi pa moramo gledati, kako prehajajo naši odjemalci drugam. — C. kr. davčni erar pa tega nič ne vpoštevata, nego nam brezobzirno pošilja plačilne opomijevalne listke ter preti z rubežnijo. Človek ne ve, kaj naj z denarjem, ki je vzet na posodo, plača, ali davke ali živje svoji družini. V tem obupnem položaju nam ne kaže nič drugega, kakor da se zdramimo vsi mlinarji in vložimo skupno prošnjo, naj se nam za 1. 1909 pred-

(Dalje v prilogi).

pisani davki popolnoma ali vsaj večinoma odpuste. Plačati jih ne moremo, ker devet mesecev nismo imeli zaslužka, torej gospodje pri zvezi kranjskih hlinov — storite v ta namen potrebne korake in pomagajte nam! — Prizadeti mlinarji.

V svarilo slov. producentom lesa. V zadnjem času se šopiri v Skofji Loki „velikanski lesni trgovci“. Firma njegova se glasi: „Lesna trgovina J. Grummer v Skofji Loki“. Ta madžarski jud je prišel z drugimi judi v Skofjeloški kamnolom izdelovat kamenje in je tam zapisoval koliko vozov se ga je izpeljalo iz kamnoloma. Ko je delo ponehalo, se je seznanil z neko gospodično, katere mu je posodila 1500 K in s tem denarjem je postal „velikanski lesni trgovec“. Ker je lesna trgovina ena prvih obiti v deželi in ker se čujejo jako čudne reči o postopanju omenjenega madžarskega juda, opozarjamo vse prazde kroge, naj bodo jako previdni pri kupcih z Grummerjem. Najbolje bi seveda bilo, če bi juda poslali nazaj na Madžarsko.

„Miklova Zala“ narodna igra v štirih dejanjih po dr. Sketovi povesti dramatičarja Jakob Spicer; to igro predstavlja v nedeljo 28. t. m. dramatični odsek jeseniškega Sokola. Menda ni dramatičnega društva, kjer bi se toliko delalo in prirejalo toliko rednih predstav, kakor na Jesenicah. Velike zasluge za povzdigo Sokola in dramatičnega društva na Jesenicah imata gg. Spicer in dr. Pretner. Poslednji je na lastne stroške zidal nov, krasno opremljen oder in neumorni režiser g. Spicer vodi najspretnjeje gledališke predstave. Prihodnjo nedeljo, 7. marca, se uprizori „Miklova Zala“ na čast koroškemu Slovincem, ki so redni gostje gledaliških predstav na Jesenicah. Ravnateljstvo slovenskega gledališča v Ljubljani je blagohotno posodilo turške kostume za to predstavo.

Iz Bohinja se nam piše: Prav pošteno se je zmotil oni Bohinjec, ki v št. 40 „Slov. Naroda“ pod zaglavjem „Iz Bohinjske Bistrice“ proslavlja in poveljuje tukajšnjega poštajenčelnika g. Iv. Ravterja ter pripisuje njemu na rovaš precejšen del zasluge za povzdigo prometa s tujci. Da g. Ravter opravlja službo postaje načelnika, nam je znano; o njegovi pljudnosti, prijaznosti ali zaslugi pri povzdigi prometa s tujci, ne ve nas Bohinjec nihče nič. Vemo pa, da g. Ravter nekatere velezaslužne in vseskozi spoštovane bohinjke bistriške občane prezira. Edino neki tukajšnji krčmar se mu ima zahvaliti za pridno agitiranje in dovažanje tujcev od vsakega vlaka v njegovo gostilno. Zeleni bi pač, da bi gospod postajenčelnik ne ostal več dolgo na svojem mestu, ker si boljšega želimo in nam ni tudi prav nič, ako jo še danes odkuri.

V Dolskem županuje krčmar Jože Zupanič, sicer malo pameten a jako oblasten možakar. Na pepelnico sredo se je pripeljala v to krčmo družba petih oseb in naročila za večerjo prazna jeterca in ledice. Oča Zupanič pa je že pripravljeno večerjo treščil ob tla, grozeč s povzdigujo roko: V moji hiši se na pepelnico sredo ne bo jedlo mesnih jedi. Upamo, da bo kak klerikalen list pohvalil Zupaniča, kot vrliga krščanskega moža.

Iz Novega mesta se nam piše: Kakor običajno, se je tu tudi lesos priredila na pustni terek maskarada v prostorih Nar. čitalnice. Cela prireditelj nam je pokazala, v kako spretnih rokah je vodstvo „Nar. Čitalnice“ in kak lep uspeh je imela po tvovalnost in trud naših narodnih dam. Lahko si torej čistita, da je tako sijajno zaključila letošnje predpustne zabave. Po lepo okrašenih stopnicah in koridorih si dospel v zeleno vinarno, kjer so v lepem paviljonu stregle g. Pavla Hočvarjeva, g. Lori Smolova in gđ. Tončka in Pavla Mogoličeva. Točila se je izborna kapljica iz naše vzorne državne kleti in tudi šamečega šampanjca ni manjkalo. Ze takoj v začetku se je zbralo v prijazni vinarni veliko prijateljev neprislujene zabave, ki so s svojo dobro voljo dosegli kmalu splošno izvrstno razpoloženje. Lep kontrast sta tvorila kavarna in buffet. Tu omamljiv poljmurak, tam očarljiva svetloba, tu turški slog, tam blesteča, najmodernejša opremljena, belo drapirana soba z velikimi zrcali, belimi girlandami in zlatimi tančicami. Kavarna z malimi stolčki, nizkimi mizicami, mehkiimi blazinami in težkimi perzjskimi preprogami, v čarobno — zamolklo rdeči luči, vse to je nekako skrivnostno učinkovalo in privlačilo vedno več obiskovalcev. Tu so servirale pod vodstvom stasovite Turkinje g. Olge Skaličeve, gospodična Ida Vidiceva, Mici Segulova in Slava Skaletova. V krasno aranžiranem buffetu z najfinjšimi jestvinami, je načeloval g. Ruža Germova poleg gđ. Regine Preatonijeve, g. Dovjakova in g. Kompare. V okusno s smrekami ozaljšani dvorani se je vršil animiran ples do ranega jutra. Četvorki je vodil g.

Franci Kenda, besedi pa g. Bohuslav Skalič. Oder je bil ta večer spremljen v mal gozdiček, kjer je prav pridno sviral naš salonski orkester, pod spretnim vodstvom g. Miška Ponle. Od mask naj omenimo držešne oznanjevalke pomladi — ljubki in srčkani lastovičici in mišnega metuljčka pavlinčka, dalje lepo Slovačkinjo in čilega Slovača v originalnih, krasnih narodnih nošah. Nagajivega hudika se je človek ubranil le z malim darom za družbo C. in M. in tudi pisana cunjarica je požrtvovalno prodajala razne drobniarije v prid tej prepotrebni družbi. Poleg zastare Turkinje je stopal možat Turek, videl si vitko Japonko, neustrašeno borilko in lahki zrakoplovček. Večer je uspel nad vse pričakovanje lepo in vsakemu je lahko žal, ki se ga ni udeležil. Tako se tudi pri nas dostojno poslovil prino Karneval.

Pozor Slovinci! V Slovenski Bistrici na Štajerskem je napredaj zaleposvestvo, katero je sedaj v rokah 5 Slovincov. Zeleti bi bilo, da v interesu Slovenstva splošno, sosebno pa Slov. Bistrici ostane po sestvo v slovenskih rokah. Obsežnost ugodnosti in pojasnila so razvidna v današnjem listu med oglasi.

Prijazni ženitovanjski gostje. V Vrhovljah, sod. okr. Konjice na Štajerskem, je obhajal svatbo posestnik F. Trobentar. Ponoči je prišlo precej fantov iz okolice, katerim so v posebni sobi postregli z jedjo in pijačo. Kljub temu pa so silili zaplečniki v ženitovanjsko sobo, in ker se jim je branilo, so se oborožili s kolo in v doli nenadoma med svate ter provarčiči grozen pretep. Več svatov, sosebno godcev je bilo močno ranjenih. Po tem prijaznem nastopu so izginili.

Uboj. V gostilno Vehovar v okolici Slov. Bistrice je prišel okoli polu 11. ure ponoči neki Hans Wutte, ter brez vsakega znanega vzroka zabodel v gostilni sedečega žel. službenika Cirila Leskovarja z nožem tako silno, da je čez pol ure umrl. Zločinca je ušel ter ga dosedaj še niso mogli najti.

Srbski visokošolci v Gradcu so dobili od vojaške oblasti poziv, naj se nemudoma vrnejo v domovino. Večina jih je že odpotovala v Belgrad. „Sokol“ v Ajdovščini. V nedeljo se vrši v Ajdovščini ustanovni občni zbor društva „Sokol“. Na zdar! **Spominsko ploščo** vzida tolminsko učit. društvo pok. H. Volariču, učitelju in znanemu slovenskemu skladatelju na njegovi rojstni hiši v Kobarižu.

Brata in sebe je hotel ustreliti v Gorici neki Fran Ziani v trgovski pisarni svojega brata A. Zianija. Umor je preprečila v odločilnem trenutku vstopivša gospa S. Zakrajšek. Pri preiskavi je svoj namen pripoznal in izjavil, da je hotel to storiti radi neke dedščine v znesku 20 000 K. Baje se mu blede.

Demantno poroko sta slavila včeraj v Avberu na Goriškem 84letni Jože in 85letna Katra Orel. Oba sta še jako krepka in zdrava. Imela sta 9 otrok, izmed katerih žive še 4 ter je najstarejši že 60leten starček.

Abasso Sokol — abasso barreta so vpili geriški Lahoni, ki so ugledali na ulici nekega tamburaša iz Vrtojbe z društveno tamburaško čepico. Reveži so se tako bali za domovino, da so ga slednjič napadli, mu dozdevno sokolsko čepico zbili z glave in jo pohodili. Najbolj kruti so bili neki pobalinčki, ki so imeli obraze namazane z baryami laške trikolore. Krasno! Toda kaj takega jim je pač zaupati, saj so se že večkrat izkazali vredni višje nagrade. Tako je n. pr. nekoč napravil oddelek goriško-laških kolesarjev izlet v Italijo, kjer so pred povratkom iz sameganavdušenja izpraznili svoje zračne cevi pri kolesih in jih napolnili z laškimi boljšim zrakom.

Samomor. Pri kotovaljski cesti v Barkovljah se je vrgeł zidar I. Škerlj p. d. Gaber pod dunajski vlak, kateri mu je pretrgal truplo na dvojce. Za pustil je ženo in 6 otrok, vzrok neznan.

Zima na jugu. Neznatno, a vendar malo tolažilo je dejstvo, da ne muči samo nas izvanredno mrzla in huda zima, ampak da razsaja tudi v južnih vremensko razvajenih krajih. — V francoski rivjeri je padel sneg in v pritiska huda zmrzlina. Istotako se bleste v snežni odeji Firenze, Livorno in cela zgornja Italija. Povprečna temperatura znaša — 4°. Tudi v Rimu je padel sneg, vlada hud mrz. Ledeni vetrovi, kateri nadlegujejo občutno sosebno Rim vsled nje govih neugodno zidanih hiš in slabih stanovanj bijejo neprestano iz mrzlega severa. Barometer kaže 755 mm. V Reki je temperatura — 7° ter je celo pristanišče zamrzneno. — Najobčutnejše je prizadet Trst. Povprečna temperatura znaša sicer le — 3-6°, toda neusmiljena bora jim napravlja grozno škodo. Njenahitrost je dosegla v petek 78 km, včeraj jutraj 102 km in proti poldnev 81 km v 1 uri. Vzrok tem nenavadnim poja-

vom iščejo v hudem zračnem pritisku v severovzhodni Evropi, kjer kaže barometer povprečno 783 mm (Rim 755 mm). V tržaškem pristanišču je kakor mrtvo. Delo se je ustavilo, ker naloženi parniki ne morejo izpeljati, 6 tujih obloženih pa čaka na odprtem morju ugodne prilike, da vpeljejo v pristanišče. Tudi na suhem je zahtevala bora kljub napetim vrvm za oprijemanje svoje žrtve. Tri osebe so odpeljali smrtno nevarno pobite v bolnico.

Vojaka golobom. V Zagrebu se je prepovedalo zdrževanje golobov, bodisi v odprtih ali zaprtih golobjah. V predmestju se sme imeti le s posebnim dovoljenjem zaprte golobe. Prestopki se bodo kaznovali, prosti golobi po mestu pa postrelili in odali v sirotišnico. Golobje so se baje preveč razmnožili in delajo nesnago po mestu in kvarijo lepe fačade novih hiš.

Avstrijski špijoni V Cetingah je baje razjarjeno ljudstvo dva avstrijska špijona, nekega Ercegovčiča in Griljanja, napadlo, ter na ulici do smrti preteple. Pri tej priliki se je moral seveda neki hudobnež, kateremu se menda same učenosti mehčajo možgani, ker pušajo take smrdljive pline, brz spodtakniti nad Slovani ter jih obdolžiti nekdanje turške navade o rezanju ušes in nosov svojim jetnikom, katere navade se je menda spomnil v svojem kurjem strahu pred pretečo vojsko. Pristavil je namreč zlobno opazko, da so jima porezali Črnogorci ušesa, nosove in brke. Če bi prišel on na vrsto, bi res menda zaslužil, da mu odrežejo še hudobno obrekljivi jezik.

Prvi „Kinematograf Pathé“ prej „Edison“ na Dunajski cesti nasproti kavarni „Europe“ ima od sobote, 27. februarja, do torka, 2. marca, sledeči zanimivi spored: Šoferka in kočijaž (Komično.) Palermo. (Zanimiv naravni posnetek v 11 slikah.) Poslednji dnovi v Pompeji. (Drama v 33 slikah.) Johannes Ganz. (Jaka komično.) Dodane se ena slika izven sporeda.

V kazenski zadevi vlomilcev bratov Koren bodo due 8. marca t. l. zaslišani pri obravnavi v Zadrutudi nekatere ljubljanske priče, med temi polic. svetnik J. Lavtar. Brata Koren in kompanija imajo na vesti vlome v Trstu in na Dunaju.

Naša divjačina trpi vsled nenavadno hude in dolgotrajne zime in sneženih zametov veliko pomanjkanje. To velja zlasti o srnah, zajcih in jerebica, ki ne morejo dobiti dovolj primerne hrane in krme. V Gorjancih, kjer je obilo divjačine, je za njo letos posebno hudo, ker so kmetje zgodaj domov speljali pičli pridelek sena, kar so ga lani nakosili na košenicah. Druga leta se je divjačina vso zimo sukala okrog kopic sena v gori, ker ga niso imeli bližnji gospodarji pred spomladjo kam spraviti, letos pa vsega tega ni. Divjačina bega lačna okrog in prihaja prav v vas do kozolcev, da iztakne kako pest mrve ali bilko detelje. Tudi lisice in kune so prišle do človeških stanovišč, kjer so tako predrzne in nadležne, da jih ljudje komaj odganjajo. Na Javorovici in drugih vaseh v Gorjancih so našli zadnje dni več zajcev in tudi srn, katere je zamoril mrz in glad. Če bo zima še nekaj časa trpela, bo letošnji zarod divjačine po naših gozdiščih zlasti v Gorjancih, po kočevskih, ribniških in logaških hribih popolnoma uničen.

Orožništvo je včeraj eskortovalo od tukajšnjega deželnega sodišča 6 kaznjencev v kaznilnico v Begunjah.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 30 Slovincov, 48 Macedoncev in 33 Hrvatov.

Ogenj v dimniku. Včeraj zvečer so se vnele saje v dimniku hiše barvarskega mojstra g. Franca Merala na Sv. Petra cesti. Oddelek prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva je sicer prišel na lice mesta, a ni stopil v akcijo, ker so ogenj bili že domači pogasili.

Izgnubljeno in najdeno. Poslovodja mestne posredovalnice za delo in službe g. Ivan Drazil je našel srebrno zapestnico. — Policijski stražnik Franc Grošelj je našel konjsko odejo. — G. Rozalija Krapševa je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Učiteljica g. Pavla Cidrihova je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Nek narednik 27. pešpolka je izgubil zlat prstan z vrezkom »Kristijan«, vreden 20 K.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. V službo se sprejmejo: 2 knjigovodja in korespondenti, 12 pomočnikov mešane stroke, 15 pomočnikov manufakturne stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 1 kontoristinja, 2 blagajničarki, 3 prodajalke, 1 učenec. — Službe iščejo: 3 knjigovodje in korespondenti, 2 kontorista, 28 pomočnikov mešane stroke, 9 pomočnikov specerijske stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 4 pomočniki modne in galant. stroke, 12 kontoristinj, 8 blagajničark, 18 pro-

dajalk. Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti majni odškodnini.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 14. do 20. februarja 1909. Stevilo novorojencev 25 (= 32 50‰), umrlih 21 (= 27 30‰), med njimi sta umrli za jetiko 2, za različnimi boleznimi 19. Vmes je bil tujec 1 (= 4 76‰), iz zavodov 7 (= 33 33‰). Za infekcijoznimi boleznimi je obolelo in sicer: za ošpicami 18, za škrlatico 2, za dušljivim kašljem 1, za egip. očesno boleznijo 2, za ušesom 1 oseba.

Škoptikon za acetelinovo razsvetljavo, primeren za kako društvo ali klub, prodaja takoj M. Bajec, vdova fotografa v St. Vidu nad Ljubljano.

Drobne novice.

Rusija proti Avstro Ogrski. Po poročilih iz Varšave je ruska cenzura dala zapleniti vse inozemske liste, ki priobčujejo Avstriji prijazne vesti. Dovolila pa je, da smejo poljski listi priobčevati najostrejšje napade proti Nemčiji in Avstro-Ogrski radi njiju postopanja proti Srbiji.

Med Japonsko in Kitajsko se sklene zveza v varstvo medsebojnih koristi v Tihem oceanu.

Konec revolucije v Perziji? Perzijski šah je poslal perzijskemu poslaniku v Carigradu brzjavko, v kateri obljublja, da bo zopet uvedel ustavo, ako mu revolucionarji jamčijo za njegovo osebno varnost. Obenem pooblašča poslanika, naj se prične pogajati z revolucionarji.

Radi napada na nemškega burša v Pragi in radi razžaljenja stražnika je bil včeraj pred praškim sodiščem obsojen pekovski pomočnik Šanda po § 82 in 87 k. z. v 8 mesečno ječo.

Potrjen zakon. Bivši benediktinec, pozneje katoliški kooperator, H. Mera, je prestopil k starokatoliški veri ter se kot starokatoliški župnik v Jablanu na Češkem oženil. — Praško namestništvo mu je dotično potrdilo odbilo, sodišče pa je po daljšem preiskovanju zakon kot veljaven pripoznalo.

Za 12 milijonov lir ponarejenih čekov so našli včeraj povodom aretacije neke mednarodne goljufijske družbe v Milanu. Družba je imela iz vrstne zveze v Evropi, Ameriki in na Japonskem.

Ogrska prestost. V zadnjih dneh je bilo obsojenih 24 kmedkih fantov iz Simleza na Ogrskem skupno na 200 dni zapora in 1800 kron de narne kazni, ki so nosili javno slovanke narodne znake in barve.

Sežgati se je hotel v Dejvicih na Češkem 27letni čevljarski pomočnik. Znosil je velik kup slame, jo zažgal ter se vrgel v ogenj. Težko opečenega so izvezli iz ognja ter odpeljali v bolnico. Vzroka ni hotel navesti.

5 tovarn za sladkor name-rava sezidati neka angleška sladkorna družba na otoku Jamajki. Društvena glavica znaša že 250 000 funtov šterlingov.

Most med parnikom in obrežjem se je podrl v Hamburgu, ravno ko je šlo moštvo iz parnika „Kraljice A. Viktorije“ na suho. 30 ljudi je padlo v vodo, izmed katerih so pa mogli kljub takojšnji pomoči rešiti le 16, ker so potopljeni nenedoma izginili pod ledenimi ploščami.

Goljufiva baronica. Bavarska baronica N. L. je prišla v Meran, kupila tam od nekega posestnika vilo, plačala pa je na račun samo 100 K, izdala od njega še posojilo 30 000 kron, ogoljufala nekega zlatarja za uhane vredne 1200 kron, ter jo hotela odkuriti na Bavarsko. Toda policija jo je po tem dobičkanosnem obisku na povratku v Inomestu prišla in izročila sodišču.

Izpred sodišču.

Kazenske razprave pred deželnim sodiščem.

Nepoboljšljiv tat Jak. Trampuš, postopač, doma iz Smlednika, se je preživil edino s tem, kar je priberačil in ukradel. Po prestani zadnji kazni konec majnika 1908 se je potikal po Kranjskem, Koroškem in Primorskem. Večinoma je izmikaval poljske prideleke. Tako je v Trebojah izmaknil Jerneju Simnovcu 2 1/2 mernika rži, nekaj krompirja in 1 škač. Ker je ta tatvino orožnikom naznanil, je to Trampuša tako ujezilo, da je prišel na Simnovcevo dom ter držel v vsaki roki odprt nož, grozil, da mora eden Simnovčevih zakonskih poginuti, da bo kupil revolver ter bo najpreje ustrelil orožnika nato pa Jero Mol in Marijo Jerše. Svoji sestri Franciški Trampuš je pa rekel, da bo prišel h Simnovčevem ter se bo prav mirnega delal, naenkrat bo pa hitro dregnul Jerneja ali pa Marijano Simnovca v rebra, ker eden od teh dveh mora poginuti. Vse to je bilo obdolžencu po pričah dokazano. Obsojen je bil na 13 mesecev težke ječe, po

prestani kazni se bode pa oddal v prisilno delavnico.

Bolniški strežnik obsojen. V tukajšnji dež. hiralnici in blaznici je bil za strežaja nastavljen Jakob Kamenšek, iz Žit na Štajerskem doma, ki je na glasu kot skrajno surov človek. Tako je videl čuvaj Stefan Germec dne 6. decembra m. l. o priliki, ko je pogledal skozi duri neke izbe umobolnega Martina Zavrla na tleh ležati, nad njim pa je bil sklonen Kamenšek. Ta je Germecu rekel, da je Zavrla vrgel. Drugi dan pa je imel obdolženec nalog, da bi bil moral tega bolnika skopati. Kakor Jakob Kamenšek sam priznava je tako malo na Zavrla pazil, da je ta večkrat padel, zvečer istega dne je pa umrl. Pri raztelesenju mrljica se je dognalo, da mu je razpočila lobanjska kost in je Zavrl vsled otrpenja možganov umrl, tudi je imel dve rebri zlomljeni. Sodišče je tega vzornega strežaja obsodilo v 5 mesečni strogi zapor.

Telefonska in brzjavna poročila.

Minister dr. Hochenburger odložil odvetništvo.

Gradec, 27. februarja. Pravosodni minister dr. Hochenburger se je odpovedal odvetništvu. Odvetniški zbornici je to sporočil že 12. t. m., torej prej, kakor je bil imenovan za ministra.

Slovanska združitev.

Dunaj, 27. februarja. Akeijski odbor »Slovanske združitev« ima v četrtek 4. marca ob 10. dopoldne svojo sejo.

Ogrski ministrski predsednik na Dunaju.

Dunaj, 27. februarja. Danes zvečer pride semkaj ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle. Jutri ga sprejme cesar v posebni avdienci. Popoldne bo imel konferenco z ministrom baronom Aehrenthalom.

Turški minister na Dunaju.

Dunaj, 27. februarja. Cesar sprejme jutri v posebni avdienci turškega ministra zunanjih del Ri-faata paša. Baron Aehrenthal priredi popoldne njemu na čast slavnosten banket.

Potres v Kalabriji.

Rim, 27. februarja. Včeraj zvečer ob 7. so v Reggio di Calabria čutili dva močna potresna sunka. Tudi iz drugih krajev javljajo o precej močnih potresnih sunkih.

Rusija se pripravlja.

Krakov, 27. februarja. Ruska vojna uprava pošilja neprestano nove voje na gališko mejo. V Kijevu je koncentriranih več polkov, ki imajo v kratkem oditi na avstrijsko mejo. Iz moskovske gubernije pošiljajo skoro vsak dan posamezne vojaške oddelke na jugozapad. Potniki, ki prihajajo iz Rusije, javljajo, da vozijo neprestano na jug posebni vlaki, ki prevažajo na mejo streljivo in drugi vojni material. Na gališki meji je sedaj koncentriranega nad 120 000 ruskega vojaštva.

Darila.

Za družbo sv. Cirila in Metoda.

G. Ir. Firm v Logah, nabrala pri vselem omizju za odkup klobuka g. Lazarja v Breginju K 4 02. G. Vaelav Al. Paleček v Gorenji vasi v družbi mož in fantov na „pustovanju“ nabranih 6 K. G. A. Belle, parna opekarna na Uncu 60 K, kot čisti prebitek domače predpustne veselice v domači gostilni dne 20. svečana. Mesto venca na grob g. Antona Goslarja, c. kr. sodnega oficijala so darovali: dr. Puško 10 K, inž. Režáč 5 K, Stiasny 3 K, Antolič, dr. Maurer, Pérhauc in Žotter po 1 K, skupaj 22 K. Prva skupina N. D. O. mesarskih pomočnikov 10 K, od veselice v Mestnem domu. Iz nabiralnika v gostilni g. Turka v Strelških ulicah 7-96 K. Neimenovana gospa iz gorenjskih Begunj 10 K, kot zahvalni dar za zopetno srečno okrevanje našega Georgesa Auerja. G. Anka Kastelic v Kandiji, nabrala ha maskaradi narodne čitalnice kot „cunjaric“ 28-22 K. G. Andrej Lipušček v Zireh nabral ob raznih prilikah 7 K. Na senožeti maskaradi so nabrale: g. Angela Novak, kot „eiganka“ pri vedeževanju 15 K, Olga Suša tudi kot „eiganka“ 27 K ter g. P. Zadnek za prodane šopke 14 K, skupaj 56 K. — Skupaj 210-50 K. Srčna hvala! Živeli!

Za žrtve. Vesela družba pri Turku 21 K. Srčna hvala.

Za visokošolce na Dunaju. Vesela družba pri g. Turku 10 K. Živeli!

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bo ahajočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Mollovega Seidlitz-praška“, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodce krepilno ter pospešuje na prebavljenju in sicer z rastjočim aspekom. Skatljica 2 K. Po postnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, saznanovan z varnostno znamko in s podpisom.

Kadilajoče opozarjamo na inerat o Thymomel Scillae, preizkušenem izdelku, ki ga pogosto zapisujejo zdravniki.

Učinek, ki hladi, blazi bolečine in odstraňuje vsako vnetje, kar ugodno pospešuje zaceljenje je pridobil in ohranil svetovni sloves izbornega domačega zdravila praškemu demačemu mazilu iz lekarnice P. Fragnerja c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Ker se vedno bolj razširja, dobiva se tudi v tukajšnjih lekarnicah. Glej inerat.

„TRANSYLVANIA“
4:00 SEC. 15
Generalno zastopstvo za Avstrijo pri gg. Barenfeld & Wedekind, Dunaj IX 3 Schwarzenbergstrasse 18.

Kalodont
Se dobi povsod
neobhodno potrebno zobna Cremé
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Poslušajte torej, kako ravna Mayer!
On si kupi vselej ob pričetku slabega letnega časa za 50 mark soden rudniških pastilj seveda samo prstnih Fayejev, ker slabega blaga Mayer ne kupuje. Pastilje porabi nastavljeni, ako so prehlajeni, in ostanejo zdravi. Ta šala ga pa seveda stane 50 mark. Ampak Mayerju nas avljenci skoro nikoli ne izostanejo in smeje se drugim ki si ob največji sezoni ne vedo pomagati, ker je polovico oseba bolnega Fayeve pristne senice so ravno s edinstvo par excellence proti vsem prehladitvam. — Kupijo se za 125 v vseh zadevnih trgovinah ponaredbe pa odločno zavračate.
Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: **W. TH. GUNTEBERT, Dunaj IV 1** Grosse Neugasse 17. 125 5

Protizobobol in protizobol
izborna deluje dobro znano
antiseptična
Melusine ustna in zobna voda
ki odstrani vsako in odstraňuje neprijetno sapo iz ust, in je neprekosljiv pripomoček proti grgolenju, zato je vsakomur najpogostejše priporočilo. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vode. Dovolim, da to javno oznanja, ker je res hvale vredno.
Leopold Bangl, mestni tajnik Metlika, 24. aprila 1908.
Doz. lekarna M. L. Lantke v Ljubljani, Resljova cesta št. 1
— izdajatelj: Fran Jožič, Dunaj, 209

Zahvala.
Moj soprog **August Stare**, trgovski pomočnik na Studencu-Igu, se je zavaroval na življenje pred 8. letom pri c. kr. priv. avstrijski zavarovalni družbi na Dunaju, letos meseca januarja me je pa zadel nesreča, da je moj soprog umrl in mi je družba „Dunav“ zavarovalno vsoto v znesku 2000 K popolnoma v najkrajšem času po organistu gosp. **Ivanu Paplerju**, okrajnem zastopniku na Igu-Studencu izplačala.
Stejem si v svojo dolžnost, se najprej srčneje zahvaliti slavni c. kr. priv. družbi „Dunav“ in lokalnemu zastopniku gospodu **Ivanu Paplerju** ter gosp. **Silvestru Perku** potovalnemu zastopniku v Spod. Šiški pri Ljubljani. — Torej slav. občinstvu najtopleje priporočam zgorej omenjeno zavarovalno družbo.
Studenc-Ig 16. februarja 1909.
Uršula Stare roj. **Zuh.** — **Anton Uršič** in **A. Minatty**, trg. in posestnik, priči.

Umrli so v Ljubljani.
Dne 21. februarja: Marija Urbančič, gostija, 70 let, Trnovski pristan 34. — Marija Tomazin, izvoščkova vdova, 71 let, Sv. Petra nabrežje 37.
Dne 22. februarja: Egidij Bončar, pek. mojster, 68 let, Sv. Petra cesta 45 — Marija Vdmar, gostija, 78 let, Japljeve ulice 2. — Barbara Padar, gostija, 71 let, Sv. Petra cesta 51.
Dne 23. februarja: Terezija Grum, zasebnica, 63 let, Florijanske ulice 11. — Marija Bahar, šivilja, 80 let, Poljanska c. 31.
Dne 24. februarja: Simon Hafner, prisiljenec, 50 let, Poljanski nasip 56.
V vojaški bolnici:
Dne 25. februarja: Peter Galler, c. kr. pešec. V deželni bolnici:
Dne 23. februarja: Fran Gostiša, dninar, 28 let. — Jakob Boncelj, gostac, 77 let. — Karel Hudovernik, čevljarjev sin, 18.
Dne 24. februarja: Fran Peterfel, delavec, 37 let.

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 27. februarja 1909
Pšenica za april 1909 . . . za 50 kg K 13:57
Pšenica za oktober 1909 . . . za 50 kg K 11:21
Rž . . . za 50 kg K 10:45
Koruzna za maj . . . za 50 kg K 7:41
Oves za april . . . za 50 kg K 8:82
Efektiv.
— 510vin. ceneje.

Meteorološko poročilo.
Vidna nad morjem 908. Srednji zračni tlak 9 mm. 26-7

februarja	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
26.	9. zv.	741.7	-3.8	sl. sever	oblačno
27.	7. zv.	741.0	-4.0	sl. svzhod	sneg
28.	2. pop.	739.2	-1.2	sl. svzhod	sneg

Srednja večerajšnja temperatura -4.1°, norm. 0.9. Padavina v 24 urah 8.1 mm.

+
Dr. Matej Senčar, c. kr. sodnik na Brdu, javlja zase in vse sorodnike, da mu je dne 26. febr. 1909 umrl po daljši mučni bolezni preljubi oče, gospod
Jože Senčar
zasebnik v Bolehnečicah
Pogreb bo dne 28. februarja ob 3 pop. pri Sv. Jurju ob Ščavnici.
Brdo - Bolehnečici, dne 26. februarja 1909. 923
Brez posebne obvestila.

Zahvala. 919
Ker se mi nikakor ni mogloče na vsa mi povodom smrti mojega nepozabnega soproga oziroma očeta, gospoda
Antona Goslarja
c. kr. sodnega oficijala
izražena sožalja osebno zahvaliti, storim to tem potom.
Zahvaljujem se č. duhovščini za tolažbo v boleznih in za spremstvo k večnemu počitku kakor tudi gg. zdravnikom za zdravniško pomoč. Nadalje se iskreno zahva jujem za častno udeležbo pri pogrebu gosp. vladnemu svetniku Tekavčiču, gosp. sodniku Levčiču, gg. uradnikom c. kr. c. kr. sodišča, okr. glavarstva, davčnega urada, odvetništva in notarijata, g. županu dr. T. Romihu, slav. obč. zastopu, članem učiteljskega iz Krškega in od drugod, telovadnim društvom: Sokolu iz Krškega in Vidma, kakor tudi sploh vsemu drugemu mnogobrojnemu občinstvu za zadnjo častno spremstvo. Končno presrečna zahvala vsem darovalcem krasnih vencev.
Krško, 25. februarja 1909.
Žalujoči ostali.

MATTONI'S GIESSHÜBLER 20271
Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rdečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe **Mattoni-jeve Giesshübler** slatine.
V Ljubljani se dobiva pri **Mihaelu Kastnerju** in **Petru Lasniku** in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah

dr. ALBIN KAPUS
odvetnik v Ljubljani
včeraj zvečer ob 9. uri, po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v starosti 42 let mirno preminil.
Pogreb dragega rajnika se vrši v nedeljo, dne 28. februarja t. l. ob 4. popoldne iz Leoninuma na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše posmrtnice se bodo služile v cerkvi Marijinega Oznanjenja. Bodi mu blag spomin!
V Ljubljani, dne 27. februarja 1909.
Olga Kapus, roj. **Galle** soproga.
Vladiboj Kapus sin.
Albina Kapus mati.
Redblue:
dr. Vrečko, odvetnik v Celju.
dr. Filipič, odvetnik v Celju.
dr. Božič, odvetnik v Celju.
Galle v Ljubljani.
Vidic, c. kr. sodni tajnik v Ljubljani.
dr. Faidel, c. kr. drž. sod. svetnik v Gradou.

Prodaja se dobro vpeljana
trgovina
z mešaním blagom. 925 1
Naslov pove uprav. „Slov. Nar.“
APNO
najboljše kakovosti priporoča
FRANC WEINBERGER
lastnik apnenic v Zagorju ob Savi. 786 4

Mesarji! Pozor!
Imam naprodaj več lepih **bukovih plohov** po 11 cm debelih, od 65 do 80 cm širokih in po 3 m 10 cm dolgih. Kdor jih potrebuje, si jih lahko ogleda pri **Vinku Ogoralcu na Škofiji pri Ljubljani**. 863 2

Stanovanjska hiša v Ljubljani
dvonadstropna, z dvoriščem in dvema pročeloma na ulico, z 10 stanovanji od 2 do 5 sob s pritlikinami, stanarina nosi brutto 4.00 K, se zaradi rodbinskih razmer **prodaja za 48.000 K** in je od tega odšteti samo polovico.
Pojasnila daje samo kupcem naravnost, **Križaj, Križevski ulice št. 2 v Ljubljani**. 763-4

Ura z verižico
za samo K 2.75
Vsak dobi prekrasno remontoarno žepno uro, srebrno „Gloria“, sistem Roskopf, pat. natančno idoča 36 ur, za kar se 3 leta garantira, s polzračno primerno oklepno verižico za samo K 2.75, 3 komade z verižico K 8 —. Po povzetju pošilja tovarniška zaloga švicarskih ur 926
H Landau, Oswiecim 15

Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani javlja tužno vest, da je njen član g.
dr. Albin Kapus
odvetnik v Ljubljani
včeraj, dne 26. svečana ob 9. uri zvečer preminul.
V Ljubljani, dne 27. februarja 1908.
Za odber:
dr. Fran Novak, t. št. tajnik. **dr. Karel Triller**, t. št. predsed.

Všem přátelům a známým, s kterými neměl jsem příležitosti se osobně před odchodem svým z Lublaně se rozloučiti, volám hřimavě „Nazdar“.
916
Mag. Phm. Ant. Balek.

Pozor! 50.000 parov čevljev.
4 pari čevljev samo 9.—
Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila, so me poverili, naj velik odstavek čevljev mnogo pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam torej vsakomur **2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove**, usnje rjavo ali črno, galoširano z močno zbitimi podplati, veleelegantni, najnovejša oblika, velikost po številkah. Vsi 4 pari samo K 9.—. Razposiljanje po povzetju. Zamenava dovoljena. 886
J. Schüller, Dunaj III Krieglbergasse 6.

Poslovilo!
Ganjen od mnogih dokazov spoštovanja in dobrohotnosti, ki sem jih bil deležen med sedaj končano sezono, in zadovoljen z lepimi uspehi svojih prizadevanj, pozdravljam najvljudneje vse svoje cenjene učenke, učence in p. n. gardedame, ključič jim: „Na veselo svidenje jeseni!“
Posebno se zahvaljujem prebлагородni gospe županji **Milici Hribarjevi**, **Mariji Hauss**, **Lini Gatsch-Hass**, **Fridi Szalay**, učiteljici **Mariji Dolnikar**, učiteljici **Mariji Wessner**, baronici **Alici pl. Konradshaim**, **Mariji Perhauz**, **Ani Mathian** in p. n. gojencom in gojenkam moškega in ženskega učiteljskega za njih požrtvovalno podporo, dalje g. dr. **Arturju Mahru** in slav. ravnateljstvu **Kazinskega društva** za njih ljubeznjivo pospeševanje mojega skromnega delovanja. 888
Z vsem spoštovanjem in vdanoostjo
Giulio Morterra, plesni učitelj.
NB. Moj bodoči naslov: **Giulio Morterra, Trst, Via Aquedotto 39.**

Slovo!
Ker ob svojem odhodu iz Ljubljane nisem utegnil se osebno posloviti od vseh ljubih prijateljev in znancev, storim to tem potom in ključem vsem presrečni: „Na zdar!“
Rudolf Bizjak.

Zahvala.
Po dobro prestanem inteligentnem izpitu si stejem v dolžnost, se tem potom zahvaliti gospodu **Uljumu Jelenčiču**, upokojenemu majorju, lastniku in voditelju „Prvega zagrebškega vojn. pripravnege zavoda“ kakor vsem gospodom profesorjem tega zavoda za podeljeni mi pouk, obenem pa ta zavod najtopleje priporočam. 915
Rado Hočevnar.

Lepo posestvo
obstoječe iz dveh hiš, hleva in šupe, sadnega vrta in nekaj njive za zelenjavo, **se prostovoljno prodaja** pod ugodnimi pogoji. 885 6
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Izurjen strojnik
z dobro prakso tudi pri elektriki želi premeniti službo s 15. marcem.
Ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“ pod šifro „164 Maschinist“, 857-3

Se jako dobro ohranjene stelaže za prodajalno
prodam po najnižji ceni. Več se izve v gostilni pri „Panju“, Vego e ulice. 918 1

Prodaja se večja množina živega apna.
Več pove **Ivan Gruđen**, trgovec z apnom, Godič, pošta Kamnik na Gorenjskem. 796-2

Poslovodja
se išče.
Da ti vodil zalogo v Ljubljani, se išče trgovsko izobražen gospod s potrebnim jezikovnim znanjem in 4000 K vloge ob prav dobrih dohodkih. Ponudbe pod „Krišijan 2000“ upravnishvo „Slov. Naroda“. 896

Naznanilo!
Iz rabe odložene 924
obleke gospodov
tudi častnikov
in sploh zlate okraske oprem, pa tudi odleke (partije) blaga kupujem do najvišje cene. Ker ostanem v Ljubljani le 4 do 5 dni, zato prosim, naj me o tem takoj obvesti z dopisnico, kdor ima kaj na razpolago.
Pinkas Graumann pri Slonu v Ljubljani.

Revmatizem, protin, nevralgije in ozeblina
so pogosto vzrok neznosnim bolečinam. Za njih pomirjenje in ublažitev, za oplahnitev opeklin in obnavitev premičnosti členkov in odstranitev gnojenja presenetljivo učinkuje
Contrheuman
Besedna znamka za mentolosaliciliran kostanjev izvleček.
za vdrgnjenje, masiranje ali v obkladkih. Lonček 1 krono. Denar naj se pošlje naprej, nakar pošljemo franco: 3540 11
za K 15 1 lonček
za „5“ 5 lončkov
za „9“ 10 „
Izdelovanje in glavna zaloga
B. Fragnerja learna
c. kr. dv. dobav., Praga III, št. 203.
Fazite na ime izdelka in izdelovalca. Zaloge po lekarnah

Po svetu.

* Koliko goveje živine je na zemlji? Neki časnikiar je izračunal, koliko je goveje živine na zemlji. Po njegovi statistiki se je največ nahaja v Severni Ameriki, in sicer 66.86 milijonov, v Argentini 21, na Nizozemskem 1.7, na Ruskem 42.2, v vzhodni Indiji 52, v Nemčiji 19.3, na Francoskem 14.3, v Avstro-Ogrski 16, v Avstraliji 8.34, v Italiji 5, v Rumunski 2.59, v Bulgariji 1.9, v Švici 1.4, v Kaplandiji 1.9, na Angleskem 11.7, v Belgiji pa 1 milijon glav.

* Izdan roparski napad. Iz Budimpešte se nam poroča, da je hotel neki bivši sobni slikar Kalos napasti in oropati ondotnega bogataša Müllerja. Kako je v stanovanju in kje ima Müller shranjen svoj denar, si je zapomnil, ko je pred časom v njegovem stanovanju delal. Müller je stanoval sam s svojim slugom. Ker je Kalos vedel, da sam brez večjega hrupa ne opravi, hotel je pridobiti 18letnega Tomazija za pomočnika. Ta mu je v resnici obljubil pomagati, toda ko sta se natanko domenila, je ovadil celo stvar policiji, katera je potrebno ukrenila, da so tička, ravno ko je vrgel Müllerjevega slugo ob tla, zgrabili in odpeljali. Müller je med tem časom v svoji sobi spal in ni niti slutil v kaki nevarnosti da je bil. Ko so mu povedali, je bil mož ginjen in obljubil Tomaziju odlično nagrado.

* Raziskovanje Mrtvega morja. V Palestino je šla družba 20 učenjakov - prirodoslovcev, zbranih iz Francije, Belgije, Nemčije, Anglije in Amerike, da raziskavajo Mrtvo morje. Najeli so edini parnik, ki vozi po Mrtvem morju za nedoločen čas, na katerem so se stalno naselili. Družba namerava že dosedaj znane lastnosti morja temeljito preiskati. Znano je namreč, da so se na mestu, kjer je danes morje, katero je 75 km dolgo in 16 km široko, nahajala mesta. Morje je nastalo na ta način, da je glavni dotok, reka Jordan, premenil svojo strugo in napolnil globoko kotlino do vrha. Morje leži 436 m pod gladino Sredozemskega morja, in vsebuje njegova voda 26.25% soli, med tem ko ima navadna morska voda le 4% soli. Zato je tudi specifična teža te vode petkrat večja kakor navadne morske vode. V morju ne živi nobena riba, sploh nobena vodna žival, in ne raste nobena rastlina. Tla so iz asfalta in soli. Verjetno pa je, da mora biti ta voda v izredni meri zdravilna in se namerava na podlagi raziskovanj omenjene družbe napraviti ob morju več zdravilnih kopališč.

* Kje ni starih devic? V Egiptu! Tam ni ženske s 30 leti, da bi bila omožena. Večina deklet v Egiptu se omoži že s 16 letom. Seveda se tam tudi hitreje razvijajo nego pri nas. V Egiptu so vsa dekleta »oddana« že za rana. In vendar — v Egiptu se moški manj ženijo nego pri nas. Tam je 40% neozenjenih. To je posledica tega, ker ni dosti žensk. Zato so egiptčanske ženske izredno prevezne. Zavedajo se svoje vrednosti. Za vsako se peha 5—10 moških! Drug drugega nadkriljujejo v ljubeznosti in kavalirstvu, zato gospodična s 13 leti že visoko nosi svoj nosek, ker ve, da je dragocena. Kdor ima enkrat ženo, jo skrbno varuje in pazi, da ga ne zapusti. Koliko jih je, ki ne morejo najti žene! Ako pr. vsem trudu ne morejo vzeti tekmece deklice, ostanejo kajpak na cedilu. Katera izmed naših deklet torej pri vsem trudu ne more drugi prevzeti ljubega in sploh nima upanja, da bi fanta dobila, hajdi v Egipt! — No, tako resno ne mislino tega.

* Deklicam je dovoljeno sedeti na kolenih ljubčkov. V otroškem sodišču v Alevelandu Ohio je sodnik Adams izdal razsodbo — v zadevi, pri kateri se niso rabila imena —, vsled katere lahko vsako dekle sedi na kolenih svojega ljubčka, ne da bi se jej bilo bati, da bi prišla v nasprotstvo z zakoni. Neki oče je namreč zahteval, da se njegova hči aretuje. Pri sodišču je pripovedoval: »Stara je 16 let. Včeraj ponoči sem prišel po stopnicah navzdol in sem jo našel, ko je sedela na kolenih nekoga mladeniča. Dejal sem jej, naj gre spat, dočim sem mladeniču ukazal, da takoj odide domov. Potem ga je poljubila v slovo, in sicer pred mojim očmi. Vsled tega zahtevam, da jo kaznujete.« — Sodnik mu je odgovoril, da ni zakona v republiki, po katerem bi mogel nastopiti proti deklici, kajti vsako dekle lahko ob poljubnem času sedi na kolenih svojega ljubčeka.

* Statistika zdravnikov v Avstriji leta 1908. po kronovinah in glavnih mestih: Nižjeavstrijska 3674, Gornjeavstrijska 404, Solnograška 134, Štajerska 713, Koroška 149, Kranjska 111, Primorska 378, Bukovina 159, Tirolska 644, Češka 2953, Moravska 989, Šlezija 252, Galicija 1462, Dalmacija 138, Bosna in Hercegovina 118, torej skupaj 12.273

zdravnikov. — V glavnih mestih: Dunaj 2946, Praga 499, Lvov 334, Gradec 269, Trst 192, Brno 183, Inmost 112, Černovice 72, Linc 68, Solnograd 48, Ljubljana 47, Opava 45, Celovec 41 in Zader 17.

* Zanimiva statistika. Po statistiki pride letnega davka na prebivalca v Avstriji po narodnostih v sledečem razmerju: Na Čeha 58 K 20 vin., Nemca 53 K 63 vin., Italijana 50 K 64 vin., Slovence 34 K 44 v., Poljaka 25 K 26 vin., Srba 35 K 42 vin., Rumuna 20 K 26 vin. in Rusina 20 K 26 vin. — in vključ temu trdijo Nemci, da finančno vzdržujejo državo.

* Deklica v moški obleki. Iz Berolina se nam poroča: Nekeje 24letni deklici je dovolila berlinska policija izrečno, da sme hoditi v moški obleki. Deklica ima zunanje popolno moški značaj, in je bila preje večkrat aretovana, češ, da je preoblečen moški. Ko so jo zadnjič prijeli v Hamburgu, je sklenila odločno, da opusti žensko obleko. In res je imela precej časa mir. Toda policija jo je vsled priglasa kot ženska — opravljena v moško obleko — zopet nadlegovala. Toda brezuspešno; moška obleka se ji je tako priljubila, da je izjavila, da se raje usmrti, kakor še enkrat obleče žensko obleko. Na opetovane prošnje za dovoljenje nošenje moške obleke, je zahtevala policija zdravniško svedočbo. Zdravniki so izrekli, da je stas deklice sicer ženski, toda obraz, hoja in nastop popolnoma moški. Nato so ji dovolili nošenje moške obleke, toda krstno ime je morala, dasi je prosila za moškega, obdržati žensko. Deklica je v službi v neki večji trgovini v Berlinu in ve za njeno ime in skrivnost edino policija in njen gospodar.

Darila.

Za Sicilijo in Kalabrijo po I. C. Rögerju: Marije Židan, Vodmatski trg 7 10 K, Marija R-mžgar, Vodmatski trg 7, 5 K Josipina Kosova, Elizabetna cesta 10 K, Emilija Thomas, učiteljica 1 K, Oskar Wratschko, c. kr. policijski svetnik 3 K, Al. jzji Jungwirth, ravnatelj tobačne tovarne 2 K, Minka Zor, nadzornikova vdova 1 K, Ana Čeh 1 K, Terezija Gregorčič 1 K, Uršula Lušin 1 K, Blanka Nemec 2 K, Andrej Boucon 2 K, Terezija Klančar 1 K, Adolf Reibershub 40 h, Ivan Velepč 1 K, delavci v tovarni A. Boucon 140 K, Alojzij Poljanec, ravnatelj 2 K, Mirko Mulaček, adjunkt 1 K, Viktor Šega, kurat 2 K, Fran Pavlovič, kontrolor 2 K, Franciška Leben 2 K, Ana Leben 120 K, Barbara Čermelj 1 K, Karel Brühach 40 h, Josip Čertalič 40 h, Franc Hribnik Martinova cesta 2 K, Ivan Lončar, e. kr. fin. svetnik v p. 10 K, Fr. Jeraj, c. kr. profesor 3 K, Rihard Sušnik, mag. pharm. 5 K, K. A. Kregar, trgovec 2 K, Pepica Kolket 60 h, Ignacij Žargi, trg. 3 K, Jernej Bahovec, trg. 2 K, Josip Rotten 3 K, Anton Krisper 2 K, Schiffer 1 K, Ivan Kastelic 1 K, Fran Kustrin 1 K, Jerica Vizjak 1 K, Janja Lokar 1 K, Pavel Potokar 1 K, I. N. Röger ml., ravnatelj 20 K, Rozman & Tschurn 5 K, Terezija Eger 3 K, Kristijan Šušteršič 2 K, Ivan Kocjančič 2 K, Ana Bacher 1 K, Viktorina Benedikt 20 h, Marija Čala 20 h, Marija Kraker 60 h, N. N. 20 h, Karolina Eckert, posestnica 3 K, Anton Močnik 1 K, Karel Lončar, uradnik Ljubljanske kreditne banke in posestnik 2 K, Karel Wario 2 K, Amalija Velkavrh 120 K, M. hor Strle 40 h, Ivana Srtič 120 K, Marija Kaiser 40 h, Marija Zakotnik 40 h, Ivana Zupančič 40 h, Mar. Vidovič 40 h, Skupaj 14020 K.

Na revmatizmu in na protinu trpečim rad brezplačno pis-meno sporočim, kako sem popolnoma ozdravel od svojega trdovratnega muke-polnega trpljenja. 2397 18
Karel Bader, Monakovo,
Kurfirstenstrasse 40 a.

Seydlin

Najbolje za zobe

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova

Pollanski nas/p šte. 8.

Reichova hiša.

Izvrstno in solidno delo:
Cene zmernice. Popravila se
: : točno izvršujejo. : :

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov
in navadne do najfinejše

žime

M. Pakič

v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se pošilja s povzetjem.

Jos. Rojina
krojač prve vrste
Šelenburgove ulice št. 5
nasproti glavne pošte

konkurira z največjimi tvrd-kami glede kroja in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najl. angl. in franc. specialitet blaga.
Zavod za uniformiranje.

Svoji k svojim!

Ciril-Metodove drože

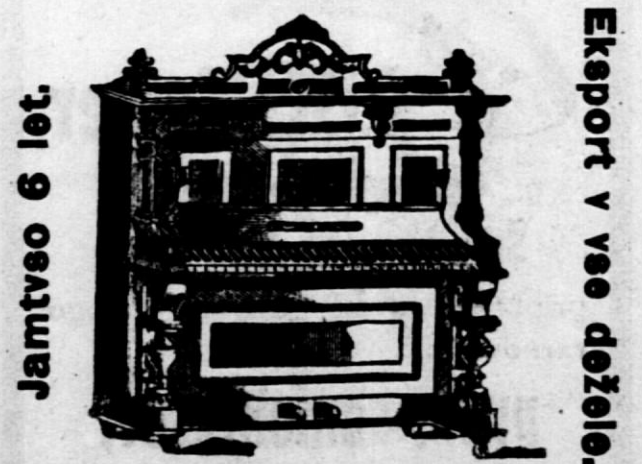
Te žitne drože, izborne po kakovosti, se priporočajo gospodom pekomo, trgovcem in slav. občinstvu. Prodaja jih

v korist Ciril-Metodovi družbi po nizkih cenah samo

Maks Zaloker
v Ljubljani
v lastni hiši
Kladzrne ulice št. 17 in
Rečne ulice št. 5.
V korist
Ciril-Metodovi družbi!

Odlikovana
Prva kr. tvornica klavirjev
Ljubljana

Blüserjeve ulice 5 Blizu Gradšča
Rudolf A. Warbinek

Ekspert v vse dožele.
Jamstvo 6 let.

Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi same-igralne

za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje. 1706 1

Največja tvornica na Avstriji (jug).

Nedosežna pomada za lase
ali lasna voda za dosego krepke rasti las in brade; v kratkem času presenetljiv uspeh. Cena K 2 in K 3 po povzetju pošilja gospa Käthe Wenzel, Dunaj, VII. Mariahilferstr. 120, II. nadst. vrata 2-4.

Triumph-štedilna ognjišča
za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakotrdni izpeljavi. Ze šet so najbolj priznana. Pri-
smena tudi kot najboljše in naj-
rpežnejše izdelki. Največja prihranitev goriva. Specialiteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne, dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti dopolnitvi namk. 2241 36
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrije.

V Ameriko in Kanado

pripravna, cenena in za-
nesljiva prevaža

Cunard Line.

Odhod iz domačega pri-
stanišča Trsta:

Carpathia, 4. marca 1909.
Slavonia, 17. marca 1909.
Ultonia, 30. marca 1909.

Iz Liverpoola: 18-9

Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) dne 20. marca, 17. aprila,

8. in 29. maja 1909.

Mauretania dne 6. marca, 3. in 24. aprila in 15. maja 1909.

Pojasnila in vozne karte pri

Andr. Odlasek

v LJUBLJANI, Šlomske ulice šte. 25,
poleg cerkve Sv. Jezusovega.

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Šaki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kit) priznana in strokovno
preizkušena najboljši.

Karbolinej

prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

219-14
domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežev, lakov
in steklarakega kleja.

Zahtevajte cenike!

Češko posteljno perje nalceneie!

5 kg novega, dobro puljenega
K 9-60, boljšega K 12-; 5 kg
belega, mehkega kakor puh,
nulenega K 18-; boljšega
K 24-; 5 kg snežnobelega
kakor puh mehkega K 30-;
boljšega K 36-; 5 kg najfinejšega graščin-
skega puljenega K 48-; 5 kg snežnobelega,
kakor puh mehkega, nulenega K 24-;
K 30-; najboljšega K 36-; Puh (beli
kosmiči) silno izdatne p. linitve pol kg
K 3-60, 4-80, 5-40, 6-.

Razpošiljanje franco po povzetju. Zamera
proti povrnitvi poštnine dovoljena.

D. Schnurmacher

razpošiljalna trgovina za posteljno perje

Taus, 265, Češko. 257-4

Nedosežno

Najnovejša ame- riška iznajdba

Higijensko gumasto blago za moške.
Porabno na leta. Patent. K 4-60.
Cez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času.
Higijensko gumasto blago za ženske.
(Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdrav-
niški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne
znatke) mu pošlje diskretno in poštnine
prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

H. Auer, tvornice za gu- masto blago.

Dunaj IX 2, Wassdorferstr. 3-0.

Stanovanje

se oddaja v najem na Vrhniki.

Kar v mestu stane 300 do 450 kron,
oddajam v moji hiši na Vrhniki, Stara
cesta št. 186 v I. nadst. eno veliko
sobo, en kabinet, kuhinjo s štedilni-
kom, klet, dvornico in del vrta za
letno najemnino 200 kron.
Vodovod v hiši. — To stanovanje je
zelo pripravno za kako privatno osebo
ali kakega penzionista. 813-3

Pismene ponudbe sprejme lastnik

Franc Jonke

Ljubljana, Kongresni trg šte. 16.

Proti 4577 9

kašlju

in
hripavosti jemljite

dr. Sedlitzkega

gastelnske

limbove bonbone

v vrečicah po 30 vin

V Ljubljani jih prodaja

J. BUZOLLINI in le-

karnar J. MAYR

Stock

Cognac

Medicinal

Pristni vinski destilat
v uradno plombiranih
steklenicah.

Camis & Stock

Barkovlje.

Edina parna žgálnica
konjaka pod državno
kontrollo. 3819 19

Superfosfati

rudninski in živalski, najbolj
preizkušena, najzanesljivejša in
najcenejša fosforokislga gnojila
za vse 127-9

vrste zemlje.

Vsečina strogo zjamčena.
Jamčeno najhitrejši učinek,
najvišji donosi.

Neutrpljivo za spomladajo setev.

Dalje amonijakove, kalijeve
in solitarjeve superfosfate

dobavljajo vse
tvornice umetnih gnojil, trgovci,
kmetijske zadrage in društva.

Pisarna Praga, Příkopy 17.

Glavna posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno odgovornostjo
pisarna:

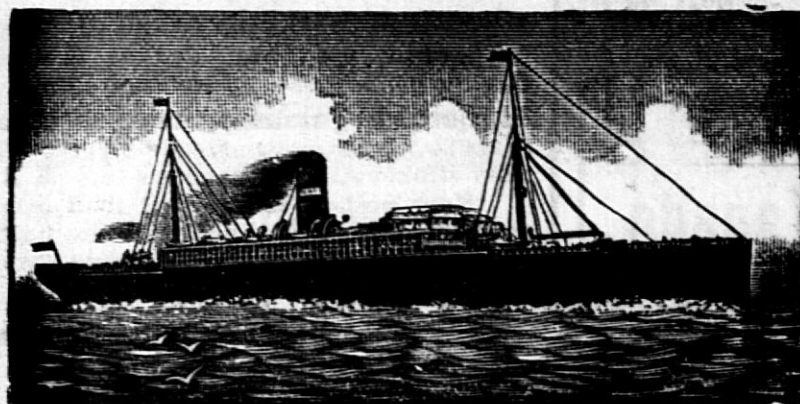
na Kongresnem trgu št. 15, Souvanova hiša v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge
obrestuje po 4 $\frac{3}{4}$ % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka rentnega davka. 2-9

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastv. koncesijonirana
pisarna
za 246-7

Ameriko

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Najboljša pristna vina

(vipavska, dolenska, goriška, istrska, sploh iz vseh priznanih slovenskih vinorejskih krajev), pridelana od članov vinorejskih zadrug, se dobe po ugodnih cenah pri

Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani.

Hčerka iznajditelice.

Gospodje in dame,

ki polagajo važnost na lepe lase in krasno brado, naj ne pozabijo kar takoj rabiti moje obl. var.

Ella, pomado za rast las in brade

Učinkuje že po kratki rabi pri starih in mladih, gospodinjah in damah enako hitro, pri gospodinjah, ako je še kaj korenin hitro pozeno lepi lasje in brada. Prihaj se izgubi in izpadanje las poneha že po kratki rabi, jako lajša to tudi česanje, ker so lasje polni in radi stojijo. Na razpolago je za vsakogar premnogo izpričeval, ki dokazujejo dobroto in neškodljivost moje pomade Ella. Naj torej ne zamudi nihče, napraviti en poiskus, ker je to najboljši in najneškodljivejši izdelek. Dobiva se pri iznajditelji gospe

Ramill Mitzky Maribor, Štajersko, Goethejeva cesta št. 2/h.

Naročila samo po povzetju ali ako se pošlje denar naprej. 480 3
Lonček stane 2 K, 3 lončki 5 K.

Dražbeni oklic.

Dne 2. sušca 1909. l bo pri c. kr. okrajni sodnji v Litiji
dopoludne ob pol 10. uri

eksekutivna dražba posestev g. **Jakoba Rosenthal** (preje g. Wakonigg) iz Smartna pri Litiji.

Sodnijsko cenjena vrednost znaša K 104.000. Najmanjši ponudek znaša 52.000 kron.

Posestvo obstoji iz dveh enonadstropnih hiš. V prvi je velika mešana trgovina z jako dobrim prometom, in gostilna z zalogo pive, zgoraj lepa stanovanja. V drugi se nahajajo lepe stanovanjske sobe, gostilniški salon, gospodarsko poslopje z velikimi obokanimi kleti, skladišči, ledenica i. t. d. Vse je v prav dobrem stanju.

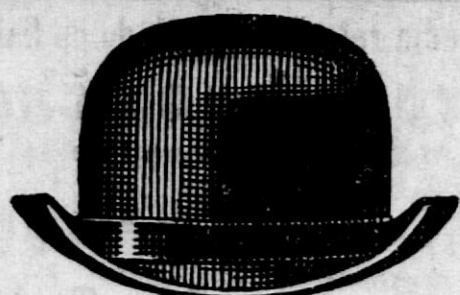
Nadalje je še eno gospodarsko poslopje, en vezan kozolec, lepi travniki, njive, sadno drevje in en gozd, vse prav v obliju posestva.

Več se poizve pri g. **Richard Schlessarju**, odvetniku v Gradcu.

Dražbene pogoje in listine smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri c. kr. okrajni sodnji v Litiji med opravičnimi urami. 814-3

AVGUST REPIČ

sodar
Ljubljana, Kolesarske ulice 16.
izdeluje, popravlja in prodaja
vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah. 9

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.
priporoča

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovejša facone
po najnižji ceni.

Najcenejše
solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

JOSIP VIDMAR

Ljubljana
Pred škofijo 19, Stari trg 4,
Predorova ulica 4.

Patniki v Ameriko
Najboljša zaloge, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmeleka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Kmetičeva posrednica dajo se brezplačno.

F. K. Kaiser

puškar v Ljubljani

Šelenburgove ulice št. 6

priporoča svojo bogato zalogo
raznovrstnih

pušk, samokresov,

lovskih potrebščin, vseh
del koles (biciklov) kakor tudi

umetniški ogenj

po najnižjih cenah.

Popravlja pušk, samokresov,
biciklov točno in solidno.

Čepravni zastopnik in posrednik
vsega.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel s
1. februarjem 1909 858

v Spodnji Šiški **„Hotel Vega“** v Spodnji Šiški
št. 26. št. 26.

Izvrstna kuhinja, dobra štajerska vina kakor tudi
strome solidna postrežba.

Priporočam te za obilen poset

Vinko Orešnik, hotelir.

Nizke cene, točna postrežba!

Vsakovrstne slamnike

priporoča gg. trgovcem v mestu in na deželi in drugemu sl. občinstvu

FRAN CERAR,

tvornica slamnikov v Stobu, pošta in železnična postaja Domžale.

Na zahtevo se izgotovi vsakovrstna zaželjena oblika.

Vzorci na razpolago! 4674 11

Št. 1455.

767-8

Razpis ustanov.

Podpisani deželni odbor razpisuje štiri ustanove po 700 K za vsakega
sokolstvo na tehniko, ki bi bili voljni po dovršenih študijah stopiti v de-
želno službo.

Tozadevne, primerno opremljene prošnje, katerim mora biti priložen
zlasti reverz s katerim se prosilec zaveže stopiti po končanih študijah naj-
manj za 10 let v deželno službo, je vložiti pri podpisnem deželnem odboru

najdalje do 15. marca t. l.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 16. februarja 1909.

Pozor kolesarji!

Edno zastopstvo za Kranjsko
za prava 860-2

Puchova kolesa

„Special“ . . . K 150

„Curier“ . . . „ 115

Najbolj. pnevmatike Reithofferjeve

Najnovejši šivalni stroji od
66 K naprej.

Za prekuovalce ista cena, kakor
v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov,
vsled tega blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urur in trgovec v Ljubljani.

Št. 14 773.

819-2

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje nastopne

službe okrožnih zdravnikov

in sicer:

1. v Krškem z letno plačo 1200 K

2. na Raki z letno plačo 1400 K

Z vsako teh služb je združena aktivitetna doklada 200 K.

Prosilci za eno teh služb naj pošljejo svoje prošnje podpisnemu de-
želnemu odboru do

20. marca 1909

ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse,
avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, do-
sedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 18. februarja 1906

Domača elektrotehniška obrt

Ljubljana **FR. SAX** Gradšče 17

elektrotehnik.

Popravite me, ako
je vaš elektrini
obrat moten.

Vljudo javljam, da sem otvoril elektroinšta-
lacijsko obrt ter se slav. občinstvu v mestu in na
deželi priporočam za uvažanje vsakovrstnih signalnih
in varnostnih elektrinih naprav, kot bližnjih svobodov,
budilk, telefonov itd. Vpeljujem in preiskujem stro-
lovoce na njihovo odgovorno močnost na stvarstveni
podlagi. Izvršujem tudi druga v mojo stroko spa-
dajoča cenjena naročila. Postregel bodam vestno in
točno.
Z velpoštovanjem

Fr. Sax.

284-7

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka
in firneža

Brata EBERL

Ljubljana

343-8

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja.

Prodajalnica:

Miklošičeve ulice št. 6.

nasproti hotela „Union“.

Delavnica:

Igriške ulice št. 6.

Ustanovljeno leta 1842.

Indelovatelj, vovov
Franc Visjan
 Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 25
 priporoča svojo bogato zalogo
 16-5 novih in že rabljenih
VOZOV.

Thierryjev balzam
 Pristen samo z unno kot varstveno znamko.
 Zanesljivega učinka pri: žolodnim k čemu, na-
 prljanju, zaslezenju, gorčici, kašlju, bolečinam v
 prsni, hripavosti, trganju po udih itd. Na zunan-
 je: čisti rane, blaži bolečine. — 12/2 ali 6/1 ali
 12/12. — Dobiva se v lekarni pri angeli varhu A. Thierry v Pregradi
 pri Rogaski Slatini. — Svaki, kdor kak drug posreduje balzam brez naše var-
 stvene znamke, nune, ali kake surgate naroči in prodaja, se podaia v nevarnost, da se mu
 na idkari konfiscirajo in po paragrafu 3 in 25 kaz. ovsodi v zaporno in denarno kazen
 enega leta in 400 K. — Za vsa v skoraj vseh lekarnah. Na debelo pri drogisti. 78-2

Julija Štor
 Prešernovih ulicah št. 8
 Največja zaloga moških, damskih in otroških
 čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih
 gotserskih gorskih čevljev.
 Elegantna
 in 2095 39
 Iako skrbna
 Izvršitev po
 vseh cenah

**Najkrajša in naicenejša pot
 V AMERIKO**

z modernimi velikimi brzoparniki iz
 Ljubljane čez Antwerpen v New York
 je proga

Na naših parnikih Finland, Kronland,
 Vaderland, Zeeland in Samland ki oskrbu-
 jejo vsak teden ob sobotah redno vožnjo med
 Antwerpenom in Novim Yorkom je značilnost, in-
 borna hrana, vjudna postrežba in spalnice pe-
 povem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za
 vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja
 vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak terek
 sopolodna. 17-9

Naši parniki vozijo tudi na mesec po več-
 krat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
 vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odsej 26

od nižnega kolodvora na levo pred zn no gostilno „pri Starem Tislerju“.

Ustanovljena leta 1882.
 Telefon št. 185
 Ustanovljena leta 1882.
 Poštne hranilnice račun št. 328 405

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
 registrovana zadruga z neomejeno zavezo
 v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa . . . K 59,197.246-20
 upravnega premoženja . . . K 12,888.795-43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega
 plačuje posojilnica sama za vložnike. 4-5

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim
 prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 . . . K 12,434.833-24

Posejijo na zemljiščih po 5 1/2 %, 3 1/2 %, na amortizacije ali
 pa po 5 1/2 %, brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posejijo sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URH: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
 nedelj in praznikov.

A. Kunst
 Ljubljana
 Židovske ulice 4
Velika zaloga obuval
 lastnega izdelka za dame, gospode
 in otroke je vedno na izbero.
 Vsakršna naročila se izvršujejo točno
 in po nizki ceni. Vse mere se shranju-
 jejo in zaznamujejo. Pri zunanih
 naročilih naj se blagovoli vzorce vpo-
 slati.

Fr. P. Zajec
 optik, urar in trgovec z
 zlatarino in srebrnino.
 Stari trg 26.
 Popravila se izvršujejo
 točno in ceno

JOSIP STUPICA

Jermemar in sedlar
 v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljeno

kočije, druge vozove in

: najrazličnejšo vprežno :

opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse

druge v sedlarako obrt spadajoče potreb-

ščine kakor tudi že obrabljene

vozove in konjske oprave.

Br. Hlavka Prešernove
 ulice št. 5.

Atelje za ortopedične aparate in

bandaže.

galvanoplatiranje z električno silo.

Izdelovatelj kirurških medicins-

kih instrumentov in vseh potreb-

ščin za bolnike.

Anton Krejči

Ljubljana, Wolfve ulice št. 5

priporočam svojo bogato zalogo

najmodernejših, najfiniših

kožuhovin,

klobukov in čepic

Prevzema tudi vse v to vrsto

spadajoče popravila proti naj-

Tucat damasta sa brisače, čisto platno 60 x 110 cm K 8.—. Fini ostanki

tkanin od 8—20 metrov po 50 h meter. 45 metrov brezhibnega posteljnega

blaga, oksforda, filaneta, ofirja K 17.—.

rjuhe brez šva

150 x 200 cm, zajamčeno platno, kos K 2.80, 150 x 225 cm, zajamčeno platno,

kos K 2.70, ravno iste finonite 10 h dražje. — Razpošiljanje po povzetju.

Bertold Hochberg tkalica, Kostalec Črvený št. 15,

Krkonoši, Češko.

Klavirje prvovrstnih tvornic

izposoja najceneje in

prodaja proti ceniku z

izrednim popustom ter

na delna odplačila edino

: le narodna tvrška :

Alfonz - -

- - Breznik

Gradišče št. 11 (blizu

: nunske cerkve). :-

Kot strokovnjak in

učitelj Glasb. Matice

opozarjam na trpež-

nost in blagostasnost

svojih instrumentov

ter priporočam zlasti

J. Keitzmannove

pianine, ki so ne-

: prekosljivi. :-

: Jamstvo 10 let! :-

Izvolite pisati po vzorce!
V. J. Havliček in brat v Poděbradech
 izvozna trgovina platnenega in modnega blaga priporoča preizku-
 šeno in po kakovosti dobro znano 776-2
modno blago volneno in pralno, damsko in moško,
 platno, damaste, namizne prte, brisače.
 Samo pri nas pristno **Zefirji** za srajce
 obleke itd.
Opreme za neveste po nizkih
 stalnih
 cenah
 Mogo pohvalnih pisem. Naročbe
 preko 15 K poštne prosto. Omot
 s 40 metri pralnih ostankov, okusno
 razdeljenih, za 18 K po
 povzetju franko.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi lore-

lejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 me-

secel rabi pomade, ki sem jo iznašla sama.

To je edno sredstvo proti izpadanju las, za

njih rasti in negovanje, za ojačitev lasišča,

pri moških ne pko pospešuje rast brade

in že po kratki dobi daje lasem in bradi

naravni blešč in polnost in jih varuje pred

prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Vakdo si lahko do visoke starosti po

rabi od gospe Ane Csillag iznajdene pomade

obrani svoje lase goste in dolge. Nub no

drugo sredstvo nima toliko redilnih snovi

za lase kakor pomada Csillag, ki si je po

vsej pravici pridobila svetovni sloves, ker

dame in gospodje že po rabi prvega lotčka

pomade dos žejo najboljši uspeh, ne ipa-

danje las pojenja že po nekaj dneh po-

polnosti in začno pogajati novi lasje. Ta

uspeh dokazuje mnogo tis e iz vsake sv ta do-

spelih priznanih pisem, ker le resnica

veča uspeh. 804-2

Čonček stane 2 K, 4 K, 6 in 10 K.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s

poštnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice

Ana Csillag, Dunaj I.,
 Graben št. 14,
 kamer je naslavljal vsa naročila.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v

New York

cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „ARON-PRINZ

WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomerna vožnja traja samo 5-6 dni.

Ustančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne škatke za parnike got navode-

dega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških tele-

nične dobita v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občinski gostilni „pri Starem Tislerju“

Odhod iz Ljubljane je vsak terek, četrtak in sobota. —
 Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, tečne in brezpla-

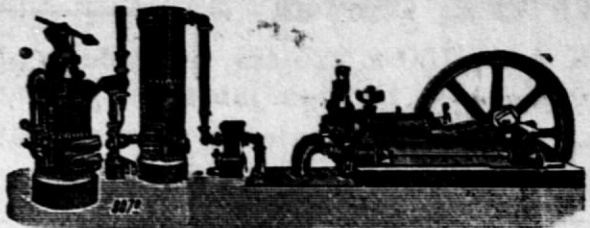
Pozor! Berteli

Langen & Wolf, Dunaj X, Laxenburgerstrasse 53.

Specialna tvornica za gorilne motorje.

Originalni motorji „Otto“

v zvezi 1718 20

Svetovno slavni zaradi preproste in solidne sestave. Vsa pojasnila in cenike daje brezplačno trdnica D. S. Fakin kot zastopnica za Kranjsko Ljubljana, Poljanska cesta št. 67. telef. 73.

z napravo za sesalni plin za kurjenje s rjavim premogom, fužinskim ali plinovim tokaom, kamaštom ali ogljem. Gospodarsko najbolj primerna obratna moč novega časa! Originalni motorji „Otto“ za svetilni plin, bencin, beneol, petrolin, karbonol.

Varst. znamka: Sidro.

Liminent. Capsici comp.

nadomestilo za 3528-26

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolažeče in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h. K 1.40 in K 8- se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošnega priporočila domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v škatlicah z našo varstveno znamko „sidro“ potem je vsako prepričan da je dobil orig. izdelek

Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Kličina c. 5 nova.

Resp. ljanje vsak dan.

Slovenci, pozor!

pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v škatlicah z našo varstveno znamko „sidro“ potem je vsako prepričan da je dobil orig. izdelek

nagrobni vencev

344-9

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 350-9

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe, Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani

Židovske ulice št. 4

priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v škatlicah z našo varstveno znamko „sidro“ potem je vsako prepričan da je dobil orig. izdelek

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, avstrijskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke trocevke in puške Boeh s Krup. povimi cevmi za brezdimni smodnik.

Priporočam tudi veliko zalogo vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo. Ocenovniki na zahtevanje, sestoj in poštnine prosto.

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1884 in z zlato kolajno in križcem v Londonu leta 1885

Ant. Presker

krojač, 9

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v škatlicah z našo varstveno znamko „sidro“ potem je vsako prepričan da je dobil orig. izdelek

svoje veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd. itd. Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

G. ČADEŽ

Mestni trg št. 14

priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v škatlicah z našo varstveno znamko „sidro“ potem je vsako prepričan da je dobil orig. izdelek

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. Moške slamnike sprejema v popravilo do začetka seziije.

Pekarija slaščičarna in kavarna

J. ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

= Filijalka: =

Glavni trg 6 Sv. Petra cesta 26

Najnižje cene.

Največji izbor

Preobleke Popravila.

Š. Mikuš

tovarna delavnikov Ljubljana, Mestni trg

„LE GRIFFON“ Cigaretni papir — cigaretna stročnice

Priložnostna ponudba.

Velika množina barhenta za obleke, flaneli za bluze in srajce, čerjira za obleke, oksforda, platna za brisače in perilo, ostankov za posteljno perilo, vsak ostanek najmanj 4 m dolg, vse dobro pralno, prva kakovost, se zaradi izpraznjenja zaloge vzorcev razproda. Poizkusni paket 40-45 m sortiranih 15 K. 877-2

Za neugajajoče denar nazaj.

Karel Kohn, tkalnica za platno

Nachod št. 25, Češko.

Kdor Kdor

je bolan na želodcu, črevih, nima teka, in nagiblje k hujšanju, naj rabi že več let preizkušeno **želodčno sol** lekarnarja **Schaumanna** v Stockerau za uravnavno in vzdržanje dobre prebave rabi Schaumannove **pastilje želodčne soli** bo neprimerjajoči uspeh zapazil v dobrem počutenju. 126-4

Želodčna sol

odstrani takoj preobilo želodčno kislino in pospešuje prebavo. Škatlica stane K 150.

Pastilje želodčne soli

priljubljene in prijetne, so natančno odmerjene in učinkujejo kakor želodčna sol. Omarica s 3 fiolemi po 10 pastilj želodčne soli K 150 — Po pošti pošilja najmanj 2 škatlici po povzetju

lekarnar **SCHAUMANN** v Stockerau. Dobiva se v vseh lekarnah.

Najbolj varno naložen denar

156-6

je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski

Stanje hranilnih vlog nad 34 milijonov K.	Rezervni sklad: nad 1 milijon kron.
---	-------------------------------------

Za varnost denarja jamči in je porok poleg zvernega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico sodišča denar maloletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržane obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuna.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hraniln.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6 % izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Slonovih ulicah 3, nasproti frančiškanskemu klostru.

Mladenič
4 let star, neomadeževanega življenja,
ste službe kot hišnik ali sluga.
Naslov pove upravnštvo „Slov.
Naroda“.
892

Kavarna v Kranju
(v drevoreda)
se odda v najem.
Pojasnila daje kavarnar sam. 847-3

Sprejme se takoj izvežban
starejši pomočnik
plantarijske stroke za trgovino
v Ljubljani.
Ponudbe pod poštni predal 84,
Ljubljana. 878-2

2 krojaška
pomočnika
sprejme takoj Fr. Čadež, Jesenice-
Fuzine na Gorenjskem 917-3

Knjigovodja - korespondent
večletno prakso v raznovrstnih
večjih podjetjih, želi premeniti
službo. 718-1
Ponudbe pod „knjigovodja V.
M.“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Učitelj
veret. učiteljica, ki bi poučeval neko
deklico IV. razreda v hrvaškem je-
ziku v vseh predmetih omenjenega
razreda, se išče. 914-1
Več v uprav. „Slov. Naroda“.

Anton Leutgeb,
rokavičar in bandažist. 9
Pod trančo 1. Ljubljana. Pod trančo 1.
Izdelovalnica vsakovrstnih glave,
usnjatih in vojaških rokavic. 84
Izdelovatelj
kilnih pasov.
Vsa kirur-
gična dela.
Zunanja na-
ročila točno.
Cene nizke.

Ceno češko
posteljno perje!
5 kg novega skubljenega
K 9-60, boljšega K 2-
K 12-1, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18-1, K 24-1, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30-1,
K 36-1. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachselt, Lobes 35.
pri Plznu na Češkem. 897-1

Prilika za nakup!
Prekrasna
žepna ura
z verižico
samo K 350.
30.000 komadov nakup-
ljenih, zato razpošiljam prekrasno 36urno
(ne 12 urno) Gloria srebrno remontoarko na
sidro, švicarsko kolesje z lepo dolbenim
okrovjem s sekundnim kazalcem in lepo
pozlačeno ali posrebreno verižico, natančno
idolčo za samo K 50 vrn. Dalje po-
tujem pristno pozlačeno 36 urno remonto-
arko na sidro, veleprama švic ura s pozlač.
verižico za 5 uron. 3letno pisemno jamstvo
za vsako uro. Po povzetju razpošilja
S. KOHANE, Izvoz urK Krakov št. 358.
Nebroj zahvalnih pisem in nešteto ponarob.
Za neugajoče denar nazaj. 9-3

Izjava.
Podpisani s tem izjavljamo, da smo naše **generalno zastopstvo**
za dežele
Kranjsko, Spodnje Štajersko, Primorje in Istro
poverili gospodu 922-1
Jvanu Komatiču v Ljubljani, (Bavarski dvor II)
in ga najbolje priporočamo našim cenjenim gg. odjemalcem in interesentom.
Jani Klanga syn
tovarna za kmetijske stroje v Dačicích (Moravsko).

Plüss-Stauffer-jev klej
neprekočljiv za lepljenje
strtih predmetov.
Naproday ima Fran Kollmann v
Ljubljani. 3989-9

Vajenec
želi vstopiti v večjo trgovino me-
šane stroke.
Ponudbe na I Wakeniggy v
Šmartnem pri Liti 778-3

Puške:
Lancaster od . . . K 26-
Flabert 8-
Pištola 2-
Samokresni 5-
naprej. Poprave ceno. Ilustrovan cenovnik
franko. F. Dušek, Opočno 76
ob državni železnici, Češko. 3615-21

Išče se 883-3
pisarniška moč
za „Slovensko Filharmonijo“. Pi-
sarniškega posla, korespondence, opravi-
til itd. je vsak dan povprečno po
dve uri. — Natančnejša pojasnila daje
koncertni vodja M. Hubad. Plača po
dogovoru.
Pismene ponudbe na odbor „Slo-
venske Filharmonije“ do konca
februarja.

Štampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčukovih štampilij
Ljubljana, Sv. Petra c. 6.
Ceniki franko.

Pozor! Pozor!
Vinski sejem!
Kmečka posojilnica
pri Sv. Križu pri Kostanjevici
priredi
due 2 marca 1909
v prostorih g. A. Stritarja
pri Sv. Križu
velik vinski sejem.
K obilni udeležbi vabi
827-2 **ODBOR.**

Z zadovolji-
vim uspehom
se za skrbno varovanje
vsake ranljive rabiljške-
ko donatke mazilo. k
Ze 40 let se je iskalo mešano mazilo, tako
imenujano praško domače mazilo kot sa-
najbolje sredstvo za obvezo. To obvaruje rane,
olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje
zaozelenje.
[K] Razpošilja se vsak dan. 24
1 pušica 70 v. Proti pred-
plačilu 3 K 16 v po pošti
se pošlje 4 pušice, proti
predplačilu 7 K 10 pušic
poštine prosto na vsako
postajo avstro-ogrsko mo-
narhije.
Vsi deli embalaže imajo zakonito do-
ponovano varstveno znamko
Glavna zaloga
B FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
a Praga 1477 11
Malé strana, ogei Nerudove ulice 203
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Mesarskega 874-2
pomočnika
izurjenega v klanju prašičev, sprejme
tako proti dobri plači Karel Černe
na Poljanski cesti 29, Ljubljana.

V Črnem vrhu nad Idrijo
— v hiši šte. 9 —
se bodo meseca aprila t. l.
oddala v najem
že več let obstoječa, dobro vpejana
prodajalna z vso opravo.

Natančnejša pojasnila daje Ivana
Lampe v Črnem vrhu šte. 9 nad
Idrijo. 809-3

Ugodna
prilika!
Hawlickega Kralja
1 K 10 in 1 K 15
1015-2000
daje
R. J. U. H. E.
6 konj v 24 h, 4 konj v 24 h, 2 konj v 24 h
tudi ali 2 konj v 24 h, 2 konj v 24 h
priporočam in odobram
V. J. H. U. H. E. 4 konj v 24 h, 2 konj v 24 h
tudi ali 2 konj v 24 h, 2 konj v 24 h
Naročite
tako!

Za šport
in promet.
Zaloga koles
Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.
Izposojevanje koles
prejem koles za emajliranje,
poniklanje ter popravila
solidno in ceno. 360-18
Karel Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Ali hočete velezanimivo
brezplačno knjigo?
50000 knjig se bo razdelilo zdravja
potrebni. 912
Pišite nam takoj
in pošljemo Vam
jo. Imamo za Vas
na razpolago po-
učno ilustrovano
brošuro, ki se
poljudno peča z
bistvom elektro-
terapije in potem
spoznate nje bla-
goslovno delo-
vanje za zatiranje
oslabelosti živ-
cev, revmatizma,
pomankanja spa-
nja, glavobola,
prenapetosti in
pomankanja
energije. Popis
aparata elektro-vitalizer Vas prepriča, da
je temu životnemu aparatu za zdravljenje
najrazličnejših oslabelosti živcev dajati
prednost, ker omogočujejo brez motenja
poklica rabo galvanskega toka lepo doma
Brošura ni cenovnik ali katalog, nego
znanstvena razprava znanega zdravnika,
specialista elektro-terapije Še nikoli se
ni v Avstriji tako dragocena knjiga zastoj
stavila na razpolago in akoravno to od nas
zahteva velikih žrtev, se vendar trudimo
dati pomoč in svete bolnikom, ki nam bodo
za našo brezplačno knjigo znabiti hvaležni
vse svoje življenje.

Elektro-terapevtska ordinacija
Dunaj, I., Schwangasse 1, s/2, I. nad.
28. II. 1909.
Kupon za brezplačno knjigo.
Na
Elektro-terapevtsko ordinacijo
na Dunaju, I., Schwangasse
1, s/2 I. nadstr.
Prosimo pošljite mi knjigo:
„Razprava o moderni elek-
tro-terapiji“
gratis in franco pod zaprto ku-
verto.
Ime:
Naslov:

Učenec
se sprejme takoj pri Ivanu Kralju,
mizarju v Trzinu. 651-3

Trgovska hiša
z gostilno in trafiko, na dobrem
prostoru, se prodaja takoj pod ugod-
nimi pogoji. 877-2
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Stavbni prostor
ob Bohinjskem jezeru
se prav ceno prodaja.
Natančnejša pojasnila daje Janez
Žegar, Stara Fuzina, Srednja vas,
Bohinj. 905-1

Froda se
120 hektolitrov izvrstnega
bizeljskega vina
(Drenovec)
rdečega in belega po zelo ugodni ceni
ter se kupi vabijo za
četrtek, 4 marca 1909
ker se tisti dan ob 10. predpoldne
prične ta prodaja. 907-1
Zapuščina umrlega Ivana Ma-
lusa, Sušica šte. 28, Bizeljsko.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroščem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovec in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
valnici in od mene preizkušene — Ilustro-
vani ceniki zastoj. 6

Priporoča se 817-3
hotel „pri Maliču“
(nasproti glavne pošte).
Lepe sobe za tujce
od 1 K 20 h naprej.
Odda se tudi
več mesečnih sob
po nizki ceni.

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gospodke ulice št. 6 899
priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste
kakor privatno, trgovsko in gostilniško
osebje za Ljubljano in zunaj.
Potnina tukaj.
Vestna in kolidor možno hitra
postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.
Prosi se za natančni naslov.

Uspehi dokazujejo
da
THYMOMEL SCILLÆ
ob dušljivem kašlju otrokom in odraslim
izkazuje najboljše uspehe.
Na stotine zahvalnih pisem.
K. Prosim, vprašajte zdravnika. 24
Steklenica 2-20 K, po pošti frako, če se
pošlje denar naprej 2-30 K. 3 stekl., če se
pošlje denar naprej 7 K. 10 steklenic, če se
pošlje denar naprej 20 K.
Izdelovanje in glavna zaloga
B. FRAGNERJEVA LEKARNA
8539 c. in kr. dvorni dobavitelj. 22
Praga III., šte. 303.
Dobiva se po skore vseh lekarnah.
Pazite na ime
izdelka, izde-
valca in var-
stveno znamko.

Vajenca
sprejme kavarne „PREŠEREN“ v
Ljubljani. 867-3

Službo
vratarja ali plačilnega sluga v
kakem hotelu, išče za to zelo spo-
sobna oseba. 872-2
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Lepo meblirana
mesečna soba
s posebnim vhodom, se takoj ali pa
s 1. marcem odda na Glavnem
trgu št. 11, II. nadstr. 873-3

Prodajalka
večja slovenskega, nemškega in itali-
janskega jezika, želi stopiti v trgo-
vino mešanega blaga do 15 marca.
Ponudbe na Beti Vidmar, Kl.
Schwechat 3 pri Ducaju 859-4

Pes
prava doga, dober za stražo, se zelo
ceno prodaja. Na zahtevo se pošlje
slika. 910
Ponudbe na F. Doxle, Ljubljana,
Poljanska cesta 12.

Spretna
kuharica
želi premeniti službo v kako boljšo
hišo in je tudi zmožna samostojnega
gospodinjstva. 891-2
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Notarski sollicitator
oziroma konceptni uradnik
z mnogoletno prakso, želi svojo slu-
žbo premeniti.
Ponudbe naj se pošiljajo uprav-
ništvu „Slov. Naroda“. 771-2

Hiša
s trgovino mešanega blaga in
tobaka ter koncesijo za žganjetoč,
vrtom in kozolcem
na prometnem kraju na Dolenjskem
se ceno prodaja. 816-3
Kdo pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

Opekarnica
dobro urejena, z jako dobro glino, na
dobrem prostoru, 15 minut oddaljena
od kolodvora Trebnje ali Vel. Loka,
se prodaja
na prostovoljni dražbi 15. marca t. l.
Več se izve pri gosp. Alojziju
Pavlinu v Trebnjem. 900-1
200.000 jako močnih in lepih
lepotilnih in drevorednih
dreves 822-3
zlasti lepih divjih kostanjev, kroglastih aka-
cij, Kristovega trnja, javorjev, jesenov, hra-
stov, kos od 1 K naprej. Različna prekrasna
žalobna drevesa kos od 150 K naprej.
Milion sadnih dreves vseh rabiljivih in naj-
bolj preizkušenih vrst. 100 visokodebelnih
jablan po naši izbiri 50 K. 2 milijona div-
jakov jablan in hrušk eno in dvehletnih
1000 kosov od 10 K do 50 K
Ilustrovani glavni katalog pošlje na za-
htevo zastoj grofa Ziga Batthyanyja
graščinska uprava Csendlak pri Radgoni.

Laški kurzi.
Podpisani vljudno naznanjam, da
otvorim takoj v postu, oziroma s
1. marcem t. l.
nove laške kurze
od 9. do 12. ure dopoldne in 1. do
10 ure zvečer.
Honorar pri skupnih kursih znaša
mesečno 3 K, za posamezne osebe
7 K mesečno. 837-4
Anton Šibenik
Gospodke ulice šte. 4, parter, desno.

Naprave za dolganje vode

za visokoležeča mesta, kmetiška slišča, vile, graščine, vladelin stva, gradove, tvornice, parke in vrtno naprave. Inštalacija kompletnih naprav, vstevši kopališča, hišne napeljave, klozete, fontene, samodelne napajalnike za živino, ognjegasne naprave itd. gradi največja slovanska firma monarhije

Anton Kunz
c. in kr. dvorni dobavitelj
Hranice, Morava.

697 Prospekti gratis in franko 3

Vinko Majdič
valjni mlin v Kranju (Krajsko)

Največja proizvodnja priznanih najboljših pšeničnih moka in krminih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzevajo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekarske mojstre neprecenljive vrednosti. 3939 17

Zastopstva in zaloge:
V Ljubljani, Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu, Gorici, Celovcu, Beljaku, Bolcanu, Inostnu, Tridentu, Zadru, Spjatu, Ercegnovem, Kotoru, Sarajevu in Pulju.

Brzjavi: Valjni mlin, Kranj.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h; polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhačnega 5 K 10 h; 1 kg velefinega, snežno-belega puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puhačnega sivega 6 K, 7 V; belega, finega 10 K; najfinejši prni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje
iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 glavnima, vsak 80 cm. dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim jako stanovitim puhačnim posteljinim perjem 16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 2 K, 4 K, 6 K; zglavnice 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. 9-6

S. Benisch, Deschevitz, št. 767, Sumava
na Češkem. — Cenovnik zastoj in franko

Zlat rudnik za vsakega gostilničarja, kavarnarja in lastnika so naši novi PIANO-ORCHESTRIONI

z godbo na lok, zvonilom, mandolino in ksilofonom

zastojka Tion-Ton.
: : Prva odlikovanja. : :
: : Cankli brezplačno : :
: : in poštno prosto. : :

s težo da se zamorejo postaviti povsodi. Krasna godba in strokovna izvedba jamčita za gotov dobiček. Električno-pnevmatični orchestrioni. Električni klavirji z mandolino, ksilofonom in godbo. na lok. Govorila z zvoki in odmevom za gostilničarje in zasebnike.

Tovarna internacionalnih Piano-orchestrov
F. MACHINEK & Söhne
Dunaj XVII. S. N. Ortleibgasse št. 5.

Zaloga pri Josipu Drollu v Ljubljani,
Sodnijske ulice. 599-2

Parotovarna za milo, surovi margarin, kristalno sodo in stearinske sveče

IGNAC FOCK v Kranju

Grdoba!!! Si še zdaj nisi zapomnil, da ne rabim drugega cigaretne papirja in stročnic kot samo

„Ottoman“?

VI:99-1

Enonadstropna hiša

s prostori za pekarjo in 5 sobami ter pritlikinami, se ceno proda.

Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

857 2

Razpošiljam kolesa

za štiri tedne na poskušajo in vpogled proti povzetju. Posamezni deli koles čudovito poceni in dobri

Ilustrovani cenovniki poštno prosto.

Franc Dušek
tvornica koles, Opatno št. 80, ob drž. železnici Češko. 422-6

CHRISTOFLE

Jedilno in namizno orodje

Priznane najbolje posrebljene.

NAJLEPŠE OBLIKE. Kompletno opravljene KASETE za NAMIZNO ORODJE, SKLEDE, POSODE za OMAKE, KAVNI in ČAJNI SERVISI, NAMIZNI NASTAVKI, UMETNINE.

Edino nadomestilo za pravo snob.

Specialni predmeti za hotele, restavracije in kavarne ter za pensije, menaže itd. 4511 2

C. in kr. dvorni dobavitelj

CHRISTOFLE & Cie.
DUNAJ, OPERNRING 5 (HEINRICHSHOF).

Ilustrovani cenovniki zastoj. Po vseh mestih zastojniki-prodajalci. Za jamstvo pristnosti nosijo vsi izdelki poleg stojajočega tvorniškega znamka in polno ime **CHRISTOFLE**

Kupim dobro ohranjen

pianino

Ponudbe na uprav. „Slovenskega Naroda“ pod „A. S. 100“.

861-2

Veliko zalogo gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi komad

plošče od K 1-80 naprej priporoča

FR. P. ZAJEC, urar
347 Ljubljana, S. arl trg 26. 16

Se nekaj

vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa prav dobro vzdržanih in močnih obsegu 150, 600 700, 800 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po pr merni ceni trvdka

M. Rosner in drug
veležanjarna sadja v Ljubljani poleg Koslerjeve pivovarne.

20 milijonov akacijevih sadik

enoletne sadike	880-2	1000 kosov
15 cm vis, 1-2 mm deb.	K 2	
15 51 " " 3-7 " "	" 8	
10-80 " " 4-10 " "	" 14	
80 120 " " 6-12 " "	" 20	
dve letne sadike		1000 kosov
10 cm vis, 1-5 mm deb.	K 11	
10-80 " " 4-8 " "	" 18	
triletno sadike		1000 kosov
5-100 cm vis, 3-8 mm deb.	K 22	
100-170 " " 7-14 " "	" 32	
170-200 " " 10-14 " "	" 40	
200 250 " " 15-25 " "	" 50	
2 in 3 letne presadene 1000 kosov K 24		
65-100 5 milijonov gledicij, 1, 2 in 3 letne sadike 1000 kosov K 22		
presadene 1000 kosov K 22		
2 milijona divjakov jablan in hrsk. 1 in 2 letne 1000 kosov K 10		
do K 50- kakor vse drugo gozdno in grmovno, sadno, lepota in drevedno drevje. Ilustr. glavni cenovnik na željo gratis. Grofa Zige Batti yanyia graščinska uprava Csendlak pri Radgonu		

Predstave ob delavnikih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri

Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. uri dopoldne in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Vsako soboto in sredo nov program

Slike se dobivajo samo iz prve svetovne pariške tvornice Pathé Frères.

Prvi Kinematograf Pathé

prej „EDISON“

Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“.

Cene prostorom:

I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin.:
I. prostor otroci 40 vin., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Vsaki četrti in soboto
od 3. do 6. ure predstave za učenje po znižani ceni. I. prostor 20 vin. II. prostor 10 vin. 898

ZELO TRPEŽNO POKROVNO SREDSTVO NA VREMENSKI STRANI JE

Eternit

ŠKRIL.

ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA HATSCHKE LINZ, VOCKLABRUCK DUNAJ, BUDIMPESTA, NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH in DRUG, Trst.

Vprašanja na založnika **Teodorja Kerna**, krovoa in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strelovodi, kleparska in krovska dela iz različnega blaga. 1844 20

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividend.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vas pozivamo dale:

Specialni zastoj v Ljubljani, šigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v **št. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdati podpore v narodne in obšokoristne namene.

SVETOVNOSLAVNI

FERNET-BRANCA

tyrdke **FRATELLI BRANCA** v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GRENČIOA NA SVETU!

Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v Ljubljani pri: J. Buzzo linliu; Anton Staculu; slačičarni Jak. Zalaznika.

Ponudimo vsako poljubno množino:

Zarezane strešnike (prve vrste) (za privezati in pribiti na late, torej popolnoma varno proti nevlhti).

zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče za tlakanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

805-2

Prodaja se
ona dstopna hiša
Marje Terezije cesti pod zelo
dobrimi pogoji. Pritlični prostori so
ugodni za gostilniško obrt z
dobrimi kletmi, vrtom in salonom.
Več pove Alojzij Accetto, Tr-
ški pristan št. 14 470 10

Usti prodajalniški
prostori
v pritličju hiše v Gospodskih ulicah
št. 7, pripravljeni za trgovino ali tudi
za boljšo restavracijo, se oddajo za
majnik.
Več se izve pri tvrdki A. Kuno,
na Dvorskem trgu. 882

enitna ponudba.
Ugleden mladenič, dostojne zu-
josti in podjetnega duha, po po-
iz višje obriti, bi se rad tem
3 resnim namenom moštve
čutil 3 gospodično staro od 20
30 let, ki bi imela veselje do po-
jivne obrti in primeroma nad
500 K kapitala.
Dovoli, če mogoče s sliko, pod
črtno zvezo do 25. marca
št. 20 Ljubljana, glavna po-
restante. 798-2

SUKNA
In modno 749 6
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franco.

Anticoin
Kaaj? ... Oče je dovolil,
saj so to „Jacobi“ anti-
kotinske cigaretno stročnice.
Pazite na ime „Jacobi“.
Prijetno presenečenje!
Vsak karton ima veleznani-
mivo čarovno karto. 88/7 18

ESSENCE
za takojšnje nezmotno izdelovanje vseh **špirituo-
z, finih namiznih likerjev in specialitet** dobavljam
v briljantni kakovosti. Poleg tega ponujam
jesihovo esence 80 %
kem. čiste, za izdelovanje pikantnoostrega jesiha.
Recepti in lepaki se pridenejo zastonj. Cenovnike
razpošiljam franco. 908-1
Karel Filip Pollak, tvornica za esence
Praga, Marijina ulica št. 18.
(Solidni strokovnjaški zastopniki se iščejo.)

Prvi nakupni vir v Avstriji!
Pristni gramofoni z angelom
in absolutno brezkonkurenčne plošče z močnim zvokom,
sijajni posnetki **najnovjših oper in operet, du-
najskega petja in glasbe** samo najprvih umetnikov,
vse obojestranske plošče, Angel, Zonofon, Odeon,
Jumbo, Favorita, najugodnejši nakupni vir vseh dežela,
briljantni redbinski gramofoni od K 20— naprej,
pristni gramofoni „Angel“ od K 75— naprej, pri-
pravna delna odplačila se dovoljujejo.
Najstarejša specialna trgovina
Teodor Pichler, Dunaj IX., Porzellangasse 25.
Telefon št. 15570. 921

Veleposestvo je naprodaj
v Slov. Bistrici na Štajerskem.
Obsega okrog 200 oralov, z lepimi travniki in gozdi, z velikimi go-
spodarskimi poslopji, ter je pripravno tudi za kako podjetje.
Več pove: **Ivan Bregar, posestnik, Rob, p. Velike Lašče**
ali pa **Jožef Babič, Slovenska Bistrica, Štajersko.** 885-1

Razglas.
V smislu § 15 občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto
Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887 leta št. 22 dež. zak.) se naznanja
vzno, da so
meniki volilnih upravičencev za letošnje
dopolnilne volitve v občinski svet
stavljani in da so
od ponedeljka, dne 1. marca skozi 14 dni
mestni posvetovalnici ob navadnih uradnih urah razgrnjeni vsakomur na
pogled in se smejo tamkaj med tem časom vlagati ugovori proti njim.
O pravočasnih ugovorih bode razsojal občinski svet.
Mestni magistrat v Ljubljani
dne 26. februarja 1909.
Ivan Hribar, župan.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“
Ljubljana
Stari trg št. 9
velika zaloga
čevljev
domačega in tujega izdelka.
Trpežno blago. — Cene solidne.
Točna postrežba.

August Agnold
Ljubljana
Dunajska
cesta 13.
Izborna
zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk,
najnovjše
vrste
po nizkih
cenah.

Ustanovljeno leta 1845.
Edini zavod
v Ljubljani
za kemično čiščenje obleke
ter zastorjev, barvarija in
likanje sukna
na par.
JOS. REICH
Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgove ulice št. 3.
Postrežba točna. Solidno ceno.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča, cvetja,
korenine itd. tudi po Kneippu, ustne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
diline in pscipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirane aparate
in potrebščine, kirurška obve-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, vosek in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega rumca in
konjaka. — Zaloga svežih ma-
neralnih vod in solij za kopel.
Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, solter, edojan, kolmež,
krmlino apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
Anton Kanc
Ljubljana, Židovske ulice št. 1.
Kupuje po najnižji ceni razna
selišča (rože), cvetje, korenine, seme-
na, skorje itd. itd.

Atelije „Viktor“
fotografični umetni zavod
Beethovenove ulice št. 7.

Zaradi inventure
prodamo po jako znižanih cenah
okoli 100 tucatov najboljših rjuh, brez šva,
beljenih, 150/200 cm velikih, obrobljenih, 6 kosov za K 14 20.
Samo dokler bo kaj zaloge. Neugajajoče se vsak čas vzame nazaj.
Vzorci najnovjših ocfirjev, platna, oksforda, kanefasa, namiznih
prtov, brisač itd. zastonj in franco v tiskalnici 268-7
BRATJE KREJCAR
Dobruška št. 9137 (Češko).

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno
ednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadkrijujoči** dobroti kakur
tudi svoje priznane izvršne **pno.**
Priporočila in spričevala 706-3
raznih uradov in najslovičnejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad:
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Oblastveno dovoljena razprodaja!
Zaradi popolne opustitve trgovine
se prodaja vse blago pod tvorniško ceno.
Glacé in druge raznovrstne rokavice za dame, gospode in
otroke; kravate, srajce za gospode, nogavice itd. Galante-
rijsko blago. — Kirurške potrebščine: trebušne obveze,
kilni pasovi, ravnodržalci itd.
M. Schubert, prej Bilina & Kasch
Židovske ulice št. 5.

G. kr. avstrijske državne železnice
Izvleček iz voznega reda.
Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.
Gidod iz Ljubljane juž. žel.
7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. ž., Žit. Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
11-28 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
2-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
4-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).
Gidod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Same ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
Prihod v Ljubljano juž. žel.
6-56 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.
8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.
11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Praga, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.
4-13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice, Tržiča.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Praga, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
Prihod v Ljubljano drž. kolodvor:
6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Same ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
(Odhodi in prihodi so označeni v sredini evropskem času.)
G. kr. ravnateljstvo državnih železnice v Trstu.

Pozor! Slovenske dame! Pozor!
Elegantne klobuke
za dame in za otroke
2321-38 priporoča
A. Vivod-Mozetič
v Ljubljani, Stari trg št. 21
modna trgovina ter salon za damske klobuke.
Filiatka v Kranju, Glavni trg.

Nova slovenska trgovina **Lenasi & Gerkman, Ljubljana** Nova slovenska trgovina

priporoča za pomlad in poletje vsakovrstno sukneno, volneno in platneno blago.

Solidne cene in točna postrežba. Solidne cene in točna postrežba.

Fotografski umetni zavod **Avg. Berthold**

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko
spadajočih naročil kakor: reproduciranje,
povečavanje, fotografiranje tehničnih
predmetov, interijerjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

365-9

Krasno
BLUZE
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perilo
In otročje oblake
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOVIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

Svoji k svojim!

Velika zaloga
juvelov, zlatnine,
srebrnine in raz-
ličnih ur

Lastna delavnica
za popravila in nova dela.

Blago prve vrste.

Solidna postrežba. Cene najnižje.

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami
ter zapriseženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfove ulice 3.

SINGER „66“ SINGER
najnovejši in najpopolnejši
šivalni stroj. šivalne stroje dob
samo po naših prodajalnicah
Ljubljana Singer Co. deln. dr. za šivalne stroje, Sv. Petra c.

J. KORENČAN

Ljubljana, Stari trg št. 5.

Trgovina z norimberškim
in galanterijskim blagom
na drobno in na debelo.

: Velika zaloga pletenin :
kakor nogavic, srajc, maj,
spodnjih hlač, otroške
:: obleke itd. ::

MOËT & CHANDON

je šampanjec
najvišjega dvora
in aristokracije.
Ustanovljeno 1743.
Glavno zastopstvo: J. Weidman, Dunaj, III.

Zaloznik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
pripomoč
IVAN SOKLIČ.
Pod trancem št. 2. Postaja elek. železnice.

Češko
(ne nemško)

budjeviško svetlo pivo
in
temni granat

prodaja
v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

glavna zaloga za Kranjsko

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 28,

kjer smo ustanovili tudi

Češko budjeviško pivnico

kakor že pred več leti jako renomirano pivalce
v Zagrebu.

Delniški kapital: 120.000.000 kron.

Rezervni zaklad: 64.000.000 kron.

Po družnica c. kr. priv.

Avstrijskega kreditnega zavoda

za trgovino in obrt

v Ljubljani, Franca Jožefa cesta šte. 9.

Sprejema vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti
hranilnim knjižicam;

izdaja obrestujoče se blagajniške liste;

dovoljuje posojila na tekoči račun, dalje stavbna posojila, hipotekna posojila,
carinska posojila, davčna jamstvena posojila itd.

eskomptira menice in devize in preskrbuje njih inkaso,

izdaja nakazila, kreditna pisma in priporočilna pisma na vsa tuzemska in
inozemstva tržišča,

kupuje in prodaja tu- in inozemske rente, zastavna pisma, delnice in srečke
in daje vestna navodila za nalaganje kapitala.

priskrbuje in deponira vojaške ženitvene kavelje, službene kavelje in vadije
za uveljavljanje pri dražbah.

sprejema v shrambo vrednostne papirje in oskrbuje njih upravo in razvidnost,
oddaja proti ognju in vlonu sigurne samoshrambe (Safe Deposits) pod lastnim
zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (precioze v hranitev,

zavaruje srečke in izžrebajoče efekte proti izžrebnim izgubi in oskrbuje brezplačno
pregledovanje vseh žrebanju podvrženih papirjev,

plačuje kupone, izžrebane papirje in valute pri svoji blagajni,

daje predjume na blago, na vrednostne papirje ter sprejema borzna naročila
za tu- in inozemske borze,

priskrbi za svoje naročnike trgovske informacije v tu- in inozemstvu itd. itd.

Centrala na Dunaju.

Podružnice: Bolcan, Bregenc, Brno, Feldkirch, Jablanice, Gorica, Inomost, Karlovi vari, Ljubljana, Lvov,
Mor. Ostrava, Olomuc, Pulj, Praga, Liberce, Toplice na Češkem, Trst, Opava, Warnsdorf.